

Стефанія Шумило

СЕНС ЖИТТЯ

Стефанія Шумило

Цикл патріотичних віршів –
данина безсмертній пам'яті
новітніх геройів –
борців за волю України

СЕНС ЖИТЯ

Поезії

Дрогобич
Видавничча фірма
«Відродження»
2015

УДК 821.161.2-1
ББК 84.4УКР6-5
Ш 96

Збірка «Сенс життя» вже сьома у поетеси. У ній, як і в попередніх збірках, висвітлюється біль і радість нашого народу, його сумна і героїчна історія. Особливої уваги заслуговує цикл віршів «Новітні герой», присвячений сьогоденню. Поетеса твердо вірить у нашу перемогу, вона надіється, що на цих творах виростуть патріоти нової доби.

Не оминула своєю увагою пані Стефанія і внутрішній світ людини. Цикл ліричних творів розкриває всю глибину людських почуттів: щасливе і нерозділене кохання, зустріч і прощання. А вірші на духовні теми піднімають питання взаємостосунків людини та Творця.

Збірка творів Стефанії Шумило «Сенс життя» зацікавить поціновувачів поетичного слова, юних та дорослих читачів.

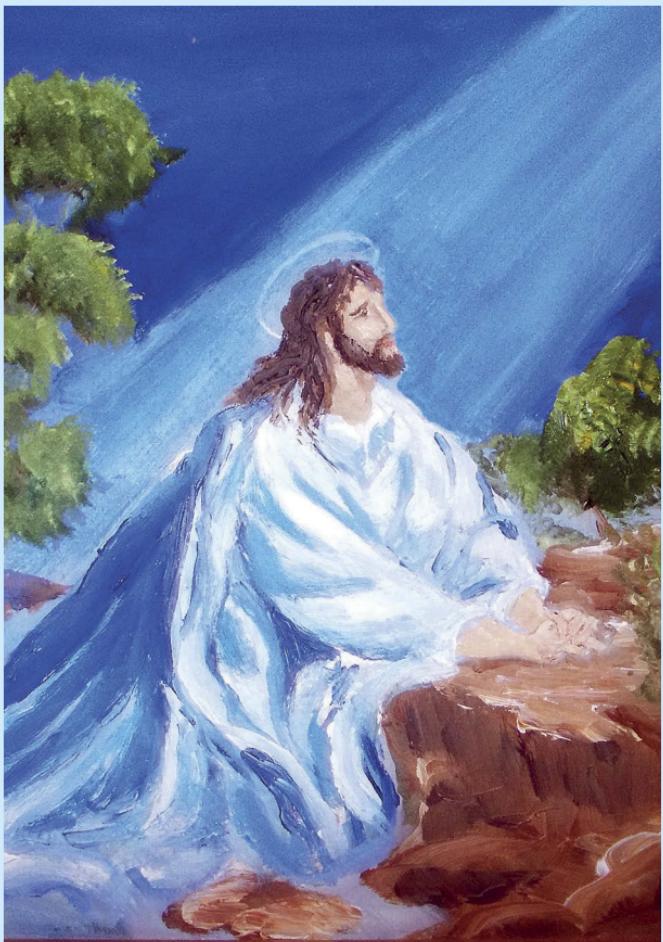
Літературний редактор
Ольга Грица

**Ця книжка побачила світ завдяки сприянню
шанувальника українського слова
Андрія КУЛЬЧИНСЬКОГО
(м. Трускавець)**

ISBN 978-966-538-255-3

© С. Шумило, 2015 р.
© ВФ «Відродження», 2015 р.

Якщо ти не бажаєш
Знахідку,
Із Господом
Усе твое буде твоє.
В покорі
І по Божому закону —
Ти дві геноти —
Сенс всього життя.

Захисти нас, Пресвята

Ти – Цариця з високого неба
І Заступниця роду людського,
Уповаем в молитві до Тебе:
Захисти нас від ворога злого.

Ти знедолений люд захищала
В трудний час від страшної негоди,
Омофором своїм покривала
В цілім світі страждальні народи.

Відвертала ти кулі ворожі,
Як татари на нас нападали.
Тебе молимо, Матінко Божа,
Захисти, щоб тепер не пропали.

Ми до тебе, Небесна Царице,
Простягаємо втомлені руки.
Найясніша ти наша Зірнице,
Відверни всі страждання і муки.

Найжорстокіший ворог нас топче,
Наша нація кров'ю стікає,
Україну він знищити хоче.
Захисти, Пресвята, благаєм!

17.08.2014

* * *

Ти молитву почуй,
Пресвята,
І до Сина Свого донеси,
Приклікнувши, Тебе ми благаєм:
В Нього ласки для нас попроси.

Прийшла свідомість

У Київ їдуть люди знову –
Прийшла свідомості пора,
Щоби почути Боже слово
На лівім березі Дніпра.

Тут піднялась свяตиня вгору,
Андріївський сіяє хрест,
І на освячення собору
Зібравсь на площа люд увесь.

Найвище духовенство світу –
Всі прибули в цей день сюди,
Щоб ту святиню освятити
Обрядом княжої доби.

Під час князівства Володимир
За Бога Господа обрав,
Із Візантії усім миром
Обряд цей хрещення прийняв.

І у Дніпрових водах літніх
Климентій-папа Русь хрестив,
Тоді, в десятому столітті,
Цю віру в душі нам вселив.

В той час був літописець Нестор:
Все достеменно вклав пером,
Засвідчив, що сам князь конкретно
Читав молитву над Дніпром.

Іскрою віра променилась
У наших душах з тих часів.
Вона, як ватра, розгорілась,
Бо сам Христос так заповів.

У день освячення святині
Сказав святіший Святослав:
Народ блаженний в Україні,
Вселенну віру він обрав.

*До освячення собору Воскресіння Христового
18 червня 2013 року в м. Києві*

Гординя – гріх

Кохання ще ніхто не відміняв –
Навіщо судимо так страсно?
Лиш хто в житті нікого не кохав,
Стає суддею найстрогішим часто.

Кохання з неба ділить Бог на всіх,
Як той талант з біблійного писання.
Та скористатись той лише не зміг,
Чиїй душі гординя притаманна.

Гординя скрізь трактується як гріх,
За неї Бог нам посилає кару,
До нас не ступить щастя на поріг,
Самотності тоді несемо карму.

Із голови корона не впаде,
Як переступимо свою гординю,
І щастя в дім до нас само прийде –
Ми досягнемо гідності вершини.

Від щастя враз засвітиться лице,
Пташиний щебет нас розбудить зрання.
І в серці ніжно защемить той щем,
Що всі віки в народі звуть коханням.

06.11.2013

* * *

Лише раз у житті до людини
Щастя постукає в двері.
Відчини їх тієї ж хвилини,
Бо пізніше його не повернеш.

Божа благодать

У святому храмі, мій Ісусе,
Стою перед Твоїм лицем,
Тобі я відкриваю душу –
У серці відчуваю щем.

Коли священик вихід робить
З Євангелієм у руках,
В цю мить Син Божий
в храм приходить
Невидимо до Царських врат.

Мій Господи, я у покорі
Угору серце підношу.
Тобі я у добрі і в горі
За все подяку приношу.

Клякаю в храмі на коліна,
На груди руки я складу,
Раба я Божа підневільна,
Що ти пошлеш – я все прийму.

Низенько голову схиляю,
Молитву шепотять вуста,
І з Господом я розмовляю,
Як служба Божа йде свята.

Молюсь і каюсь над гріхами –
Пісні божественні дзвенять.
І кожну мить в святому храмі
Я чую Божу Благодать.

20.10.2013

Нас прости, Ісусе

Мій Ісусе, щодня в домі
Я молюсь до тебе.
Ти у мене на іконі –
Мов зійшов із неба.

Ти в молитві зложив руки
На горі Оливній
І узяв на себе муки
За чужі провини.

І Тебе в вінку терновім
Повели на страту.
– Розіпни! – кричали знову
Під вікном Пилата.

Били цвяхи в ноги й руки,
Роздирали рані.
Ти прости нас за ті муки,
Змилуйся над нами.

Я до Тебе, Божий Сину,
Руки щодень зношу
І за всю свою родину
Прощення я прошу.

І клякаю на коліна,
Голову схиляю.
«Збережі нам Україну», –
В молитвах благаю.

08.10.2013

Сто років церкві

*Храмові Пресвятої Трійці
в с. Бабичі*

Від досвітку тоді дзвонили дзвони,
Скликали в храм нових усіх людей.
І нині свято знову в кожнім домі:
Святкує наша церква ювілей.

Сто літ назад в дванадцятому році
Душа раділа кожного з мирян:
Зійшлись отці в день Пресвятої Тройці
І посвятили цей Господній храм.

В Зелені свята, саме в свято церкви,
Тут відчинились Царські Ворота.
В цей день святий у нашім храмі вперше
Розпочалася служба пресвята.

Сам Бог велів, щоб в це велике свято
Церковний дзвін тут вперше задзвонив.
З околиць всіх прийшло людей багато,
І Дух Святий усіх їх осінів.

З дитинства церкву я запам'ятала:
Колись отець старенький відправляв,
Старослов'янською велась відправа,
Цією мовою він нас благословляв.

Проте одна в нас віра, неподільна,
Греко-католицька, весь час була,
Коли приходила свята неділя,
Одна стежина в храм усіх вела.

Каплицею церковцю називали,
З парафій різних правили отці,
Бо пароха своєого ми не мали,
А потім двері зачинились ці.

Настала в храмі невимовнатиша,
Замок на дверях був багато літ.
А дехто зміг тайком собі молитись,
Як кажуть, час на місці не стойть.

Пройшли роки – знов двері відчинились,
Знайшли ключі від храму між людьми.
Яких зусиль злі сили спричинили:
На дві громади розділились ми.

Ось ювілей, і вже напередодні
Наш храм до свята встигли відновити.
Взялись за справу люди благородні,
І нині купол золотом горить.

Отці знов службу Божу відправляють,
І сльози навертаються весь час.
Церковні дзвони гучно сповіщають:
Сто років церкві, свято нині в нас!

Отож єднаймося, односельчани,
Бог скрізь один – немає двох Богів!
І розбратау не сіймо поміж нами,
Не тішмо нині наших ворогів.

02.06.2012

* * *

Найкращий скарб для тебе буде,
Як заповідь цю збережеш:
Ніколи не жалій, як згубиш,
І не радій, коли знайдеш.

* * *

Передзвоном радість лине
По всій рідній Україні,
Веселиться люд увесь:
Нині Божий син воскрес!
Христос Воскрес!

Будь завжди з Богом

Коли в житті збудуєш дім,
Дітей своїх зведеш на ноги
І виростиши онуків в нім,
То значить, що прожив ти з Богом.

Якщо колись знайшов ти скарб
І розділив його з убогим,
Засмутиватися не варт,
Душою ти радій від того.

А на шляху зустрів сліпця
І вивів його на дорогу –
Добра твого краплина ця
Від нього відвела тривогу.

Коли спокуси вкусиш плід
(Безгрішних в нас нема нікого),
У відчай падати не слід,
А прощення проси у Бога.

В житті своїм завжди зумій
Комусь надати допомогу,
Та тільки скривдити не смій
Ніде, ніколи і нікого.

29.06.2012

* * *

Якщо комусь
Не пощастило,
Не сміяся з нього
Ти, тим паче,
Що знають завше,
Як закон:
Той, хто сміється,
Потім плаче.

Хресна дорога

Чи ти чув про той хрест,
Що стояв на горі,
Де син Божий
На нім був розп'ятий?
Він за наші гріхи
Страшні муки терпів,
І помер, і воскрес,
Й до небес був узятий.

Юда* зрадив Ісуса
І взяв срібняки:
В Гетсиманськім саду
Між кущами
Він цілунком торкнувся
Йому до щоки.
На Ісуса уже там
Чекали римляни.

І Його повели
До Пилата на суд.
Там розбійників
Двох вже судили.
За Ісусом пішли
Всі, хто був разом тут.
Врятувати Його
Не було у них сили.

Пилат вийшов й сказав:
— Я не бачу вини,
Цю людини не буду
Судити!
А довкола юдеї
Кричали «розпни»
І веліли, щоб їм
Вараву звільнити.

Як корону, заклали
Терновий вінець
І важкий хрест
Поклали на плечі.
Від Ісуса зрікались

---

* Іскаріот.

Усі під кінець,
Сам апостол Петро
Його зrikся тричі.

Три рази Христос падав
І знову вставав,
Ідучи по дорозі на страту.
Киринєць йому
Хрест нести помагав
На відпущення тяжких
Гріхів, як відплату.

Там зустрілась Марія
Із Сином своїм
По дорозі, як йшли на Голгофу,
Погляд матері й сина
На мить скам'янів:
Божий Син був покритий
І кров'ю, і потом.

А побожні жінки
Голосили услід.
Увесь люд на ці
Муки дивився.
Вероніка хустиною
Витерла піт –
На ній образ
Ісуса живого відбився.

На Голгофі Ісуса
Кати розп'яли,
Прибивали живцем
Ноги й руки.
Той же хрест над землею
Вгору підняли –
Тіло корчилось в Нього
Від болю і муки.

Враз Ісус свої очі
До неба підняв,
Життя в муках
Христове згасало.
– Отче мій, Отче мій, –

Божий Син промовляв, –
Чом ти, Боже, покинув
Мене на поталу?

Як Ісус на хресті
Вже зі спраги вмирав,
Жовч із оцтом
Дали Йому пити,
І принизив Ісуса
Розбійник, сказав:
– Ти, Син Божий, не можеш
Себе сам звільнити?

За що кривдиш його?
Він не винний ні в чім, –
Сказав другий. –
Ми те заслужили.
Ти ще нині зустрінешся
З Батьком моїм, –
Ці сказавши слова,
Ісус був вже без сили.

Мати Божа стояла
В сльозах під хрестом
І згадала, як Син
Був маленький,
Як тоді, у вертепі,
З волом і ослом
Зігрівала Його,
Тулячи до серденька.

І від Ірода злого
Змогла утекти
З Єрусалиму аж
До Єгипту.
А тепер її Син
Має люд весь спасти
І за наші гріхи
Кров невинну пролити.

Раптом темінь настала,
Гучно грім пролунав,
Під ногами земля загойдалась.

У цю ж мить Ісус Богові
Душу віддав,
А у храмі завіса
Навпіл розірвалась.

І тоді світувесь
І народ стрепенувсь,
На горі всі налякані стали.
А сам Понтій Пилат
Свою визнав вину:
Дійсно, Божого Сина
Вони розіп'яли.

04.01.2013

* * *

Дві головні заповіді любові

1. Люби Господа Бога свого
всім серцем своїм,
всією душею свою,
всією силою свою
і всіма думками своїми.
2. Люби ближнього, як самого себе,
і проживи життя
за законами Божими.

Зустріч з Патріархом

Запалало літо вишнями рясними,
Стрекотять у травах коні-стрибунці,
І лikuє місто співами гучними:
Патріарх гостює нині в Трускавці.

Під бій барабанів молодь марширує,
Весело скандують: «Це наш патріарх!»
На центральній площі
люд весь торжествує,
Мелодійно дзвоняТЬ дзвони у церквах.

Ось і папський нунцій неспішно, поволі,
Разом з патріархом вийшов до людей.
Найгарніші квіти різномальорові
Сиплються під ноги дорогих гостей.

Із усіх парафій тут отці зійшлися,
Дух благословенства душі оповив.
Сущі слуги Божі вище піднялися,
Патріарх водою щедро покропив.

Раптом прокотився в небі гуркіт грому –
В цю мить сам Всешишній
нас благословив.

З трепетом над нами знявся вгору голуб,
Патріаршу святість Бог нам проявив.

25.06.2013

Спасибі Господу

Я вдячна Господу
За те, що я людина,
Котру Він по своїй
Подобі сотворив,
І місію свою
Я сповнити повинна,
Яку мені Ти, Боже,
З неба наділив.

Не раз, було, поставлю
Уже велику крапку.
Та вірші знов і знову
З'являються нові.
Мені немов диктус
Хтось їх по порядку,
А я лише складаю
В шухляду у столі.

Щоб там не залежались,
Бог, мов у скарбницю,
Митцеві обережно
Творчість передав.
Мелодія чарівна
Сповила світлицю:
Він створену вже пісню
На сопілці грав.

Піснями полетіло
У світ моє творіння,
Бог відчинив широкі
Двері в майбуття
І осінів людину
З глибоким розумінням,
Той у книжках продовжив
Творчості буття.

Я віршами своїми
Бога величала
І славила народ
У рідному краю.
Тернистими шляхами
Я не раз ступала
З любов'ю виповняла
Місію свою.

Підходить до завершень
Уже моє творіння
Я вдячна Господу
За даний мій талант,
Що надихнув на творчість
І осінив прозрінням.
Як кажуть, щоб був фініш,
Мусить бути старт.

08.04.2013

Зробіть свій вибір

Родилося на світ дитя.
Летіла пташкою новина:
Нове з'явилось життя,
Раділа з того вся родина.

Тоді ім'я тобі дали,
І віра щоб була вселенна,
Тебе в храм Божий занесли –
Там провели обряд хрещення.

Ростили дитинча батьки
По звичаю свого народу,
Навчали наших молитов,
Як спадкоємця всього роду.

Пізніше відвели у храм,
Причастя щоб прийняти перше,
З'єднати душу з Богом там,
До святості схилити серце.

Пройшло з тих пір багато літ,
І виросла уже дитина.
І простяглись шляхи у світ:
Шлях праведний та шлях злочинний.

Тепер настав вже вибір твій –
Вузька дорога чи широка:
Вузька – зі злом ти станеш в бій,
Свій хрест нестимеш на Голгофу.

Як житимеш без перепон –
Широку вибереш дорогу
І Божий обминеш закон,
Не будеш поклонятись Богу.

Свій вибір правильний зроби,
І байдуже, що скажуть люди,
Бо там, вже на страшнім суді,
Ні в кого вибору не буде.

11.04.2013

Там, на роздоріжжі

Там, за селом, на роздоріжжі
Стойть, як символ, Гук-гора,
Козацьку славу від наїжджих
Вона нащадкам зберегла.

На цій горі стойть каплиця,
В ній Божа Матінка Свята,
Колись брати тут поклялися:
«Не панувати в нас катам».

Ішла війна, земля палала,
І молодь вся пішла у ліс.
Орда ворожа наступала,
В руках у хлопців був лиш кріс.

Роки бурені відгриміли,
Не стер із пам'яті їх час.
На жаль, знов пишуть московофіли
Тепер історію для нас.

В нас борг лишився перед ними
За те, здобуте нам життя,
Тож розкажімо правду нині,
Щоб їх не вкрило забуття.

Дорогою проходять люди,
Завжди в каплицю хтось зайде,
Покладе хрест собі на груди,
Героїв наших пом'яне.

08.06.2013

Сто тридцять літ

*Храмові Святого Миколая
в м. Трускавці*

Дзвонили дзвони передзвоном,
В новий храм люд спішив увесь,
Щоб помолитися з поклоном,
Відчути благодать з небес.

Йшло дев'ятнадцяте століття,
Було уже наприкінці,
Рішив священик того літа
Храм збудувати в Трускавці.

Тоді священик Кошалкевич
На цій парафії служив,
Випробувань в житті мав безліч,
Як справжній мученик, прожив.

У постаті духовній старця
Свої всі кошти передав.
Там, де була стара церковця,
Новий храм бачити жадав.

Щоб цегляна була будівля
Тут, на горбку, серед села,
Як буде свято чи неділя,
Громада щоб молитись йшла.

У вісімдесят п'ятім році,
Сто тридцять літ тому назад,
В день Миколая-Чудотворця
Відбувсь освячення обряд.

Отець тоді був святоюром, —
Лиш починавсь повстанський рух.
Себе не числив українцем,
Та поважав соборний дух.

Недуга сили позбавляла,
Слуга Господній відійшов.
І в храм Святого Миколая
Запеклий московофіл прийшов.

А у двадцятому столітті
Тут Скородинський вже служив.
Дав перше дихання «Просвіті»,
На жаль, він довго не прожив.

Було збудовано дзвіницю
За Панасевича Дмитра.
І срібний келих, й плащаницю –
Придбав в храм різного добра.

Та й в нього доленька немилостива,
В сім'ї він щастя не знайшов:
Померла молода дружина –
У капелани сам пішов.

У дев'ятнадцятому році
Священик Валюх приступив,
Наводив лад на кожнім кроці,
Стару читальню відновив.

Коли знов двері відчинились,
Вже сто осіб зал поміщає,
Гуртки тут різні відновились,
Свою роботу ПЛАСТ почав.

Тут за душпастиря Івана
Піднявся скрізь культури ріст,
І віддавалась праці шана,
Аби якийсь був з неї зиск.

Роки ішли, мінялись люди,
Мінялись владні діячі,
І збунтувався люд усюди:
Борців карали палачі.

Який біль в серці мав душпастир:
Колись він тих борців хрестив!
Якби він руки міг підкласти,
Щоб страшний вирок відвести.

По смерті Валюха Івана
Схопили все більшовики,
Московська віра православна,
Отці-брати Боднарчуки.

Отці мінялися системно,
Проходило чимало літ.
Про тих згадали поіменно,
Вагомий хто залишив слід.

Сімнадцять їх було по ліку.
Прийшла відродження пора.
Господь послав в храм Івасівку –
Тепер вже декана Петра.

Він у вісімдесят дев'ятім
За віру нашу поміж всіх
Стояв в пікеті на Арбаті,
Допоки не почули їх.

На Львівщині тоді він першим
В цім храмі службу відслужив.
На вірі тій, що в кожнім серці,
Крізь все підпілля вогник жив.

І мітру на Зелені свята
Від Патріарха з рук дістав.
Роботи тут було багато,
Як парох, вже про храм подбав.

Зробив ремонт скрізь, як годиться,
Обрядом нашим відмолив,
Побудував нову дзвіницю,
Ще й дах на храмі відновив.

І звів два храми для громади,
Благословив зі своїх рук.
Там служать з нашого обряду
Отці Шафран і Боднарчук.

Ще й відновив, як слід, читальню,
А Патріарх сам освятив
І дощечку меморіальну
Він початківцю посвятив.

Богослужіння, що воскресло,
Не знищили кати з Кремля,
Отці Петро й Василій Нестер
В цім храмі служать вдвох щодня.

Знов дзвоняТЬ дзвони передзвоном,
СкликаЮТЬ всіх парафіян.
Велике свято в Божім домі –
Сто тридцять літ святкує храм*.

25.03.2014

* * *

Часто так
ГоворяТЬ люди:
Любов й ненависть
Недалеко.
Якщо когось ти
Дуже любиш,
Його зненавидіти легко.

---

* Священики, які служать у цьому храмі: декан отець Петро Іvasівка з 26 березня 1988 р, отець Василій Нестер з 15 лютого 2009 р.

Великдень в 52-ому

Гуділи в селах дзвони передзвоном,
Відлуння линуло: Христос Воскрес!
І не стихав в хатах веселий гомін,
Бо ликував у свято людувесь.

Родина повернулася додому
Із храму – матінка й сестрички дві,
Одягнуті в вишиванках шовкових.
На них уже чекали москалі.

Так гречно господиню привітали,
Просили для гостей накрити стіл.
Напруга матері в душі зростала,
Та суперечити ніхто не смів.

Коли святковий стіл вже був готовий,
Заторохтів ворожий автомат.
На вишивках з'явились плями крові:
Впритул всіх розстріляв московський кат.

А потім в хатітишина настала,
Мов вовкулаки, москалі пішли.
Облава батька в засідці чекала:
В селі трагічну вістку рознесли.

А батько був далеко у криївці,
Там святкувати разом не змогли.
Відчув повстанець гострий біль у серці,
Коли йому цю вістку донесли.

І голос помсти криком розносився,
Погрози в розпалі летіли там,
І поки житиме, він присягався,
То прощення не буде москалям!

11.05.2013

Вітання з Великоднем

Настала враз
Блаженна мить,
Звершилось диво
Серед див!

Хай вістка
В кожний дім летить,
Яку нам дзвін оповістив,
І хай радіє люд увесь:
Христос Воскрес!

* * *

Неба безхмарного,
Настрою гарного,
Божої опіки
І довгого віку.

Різдво в Україні

Живемо ми нині
В вільній Україні,
Зірка Вифлеємська
Світить в небесах,
У свята Різдвяні
Радісно в родині,
І кутя із медом
Пахне на столах.

Скрізь дзвенять колядки
Від села до міста.
З хати і до хати,
Ген аж з-за Дніпра.
І усюди лине
Музика троїста,
Світяться ялинки
В вікнах на Різдво.

А мороз виводить
На узорах квіти,
Мелодійно вітер
В комині гуде.
Ходять по дорогах
Із вертепом діти,
Щирі привітання
Рвуться із грудей.

04.02.2013

Привітання з Різдвом

Коли в небі зоря загориться,
Задзвенить коляда під вікном,
Це наш вільний народ веселиться,
Україна святкує Різдво.
Тож і ми веселімося нині
І зберімося родом усім.
Привітаймо Дитятко на сіні –
Нехай щастя прийде в кожний дім.

23.12.2011

Вітання з уродинами

В день Ваших уродин
Я широко вам бажаю
Міцного здоров'я,
Господньої опіки,
Неба безхмарного,
Настрою гарного
Аж до кінця віку.
Уста ваші
Хай посміхаються,
А старість хай
Вас не торкається,
В любові й мирі проживіть
Ще довго-довго – до сто літ.

10.10.2014

Легенда про щире серце

Ішла Родина Пресвята
З малесеньким Ісусом
Через поля попід жита
В час літньої посухи.

За ними дівчина пішком
Йшла легкою хodoю,
Несла у дзбанку молоко
Від свіжого надою.

Казала Мати Божа їй:
– Дай, дівчино, напитись
Отій дитиночці малій,
В дорозі освіжитись.

Та щире серденько було
В прохожої дівчини,
І віддала все молоко
Цій Пресвятій Родині.

І попросила вона їх
Маля на руки взяти,
Тулила до грудей своїх,
Немовби рідна мати.

А потім, як додому йшла,
Від щастя аж сіяла.
До дзеркала як підійшла,
Себе там не впізнала.

Ніхто її не впізнавав,
Була ж бо невродлива,
Тепер Господь красу їй дав
За серце в грудях щире.

Господь їй дав таке лице,
Яке не мала зроду.
Бо щире серце над усе
Заслужить нагороду.

15.06.2015

Відчуй сенс життя

Якщо ти в коханні
Прожив увесь вік,
Яке десь одного разу ти зустрів,
І в цьому коханні
Ти виростив плід –
То щастя відчути
В житті ти зумів.

В житті збудував ти
Родинний свій дім,
Росте біля дому
Квітучий твій сад,
Гостей ти приймаєш
У домі своїм,
В родині панує
І спокій, і лад,

Із Богом проживши
Своє все життя,
Ти маєш в людей усіх
Славу і честь –
То радість приносить
Твоє все буття,
І бачиш у цьому
Життя свого сенс.

Коли ж ти нікого
В житті не кохав,
Ні роду, ні плоду,
Був сам собі пан –
Ти щастя не мав
І нікому не дав,
І вік свій без сенсу
Прожив, як бур'ян.

20.02.2013

Писанка

Церковні дзвони тишу розбудили –
Відлуння линуло аж до небес.
Хрестом у храми двері відчинили –
Дзвін сповістив: Господній Син Воскрес!

У день святий уся родина в зборі,
Завжди обрусом білим вкритий стіл,
І писанки всі різокользорові
Ховаються у кошику своїм.

На писанках такі узори різні:
Тут крапельки, і сонце, і зірки,
І квіточки, й листочки такі ніжні –
Бабусин витвір власної руки.

Їх у свята дарують всім охочим,
І ними діти починають гру,
Дівчата писанки дарують хлопцям
І на могили родичам кладуть.

І квітка мальви, і пучок калини,
І писанка у хаті на столі –
Це символи моєї України,
Це обереги рідної землі.

04.05.2014

Ми прощення просим за покоління

О, Господи миlíй,
Молюся до Тебе,
Ти вислухай, Боже,
Молитву мою.
Ми втомлені руки
Здіймаєм до неба,
Готові ми сповнити
Волю Твою.

Ми голови низько
Схиляєм в поклоні
І разом з повітрям
Вдихаєм слова
В святій Літургії,
Де Божі закони
На кожній сторінці
Для нас ожива.

Прости всі провини,
Наш Царю Всешишній,
Ми каємось щиро
У наших гріхах.
Ніхто не буває
У світі безгрішний,
І ми прогрішились
У наших ділах.

Не шли на нас кару,
Великий наш Боже,
І не завдавай
Непосильних терпінь.
В постах і в молитві
Подай нам спроможність.
Ми прощення просим
За всіх поколінь.

Ти, Боже, не кару,
А досвід зсилаєш,
Якого не знали ще
Наши батьки.
Як люблячий батько,
Нас попереджаєш,
Щоб ми не чинили
Нові помилки.

02.12.2014

Гудуть сумно дзвони

Гудуть сумно дзвони
У нашому місті,
Процесія траурну
Пісню веде.
Прийшли із АТО
Невеселій вісті:
В крайній війна
Неоголошена йде.

Була перемога.
Тоді нам здавалось –
Усе закінчилось.
Ta тільки, на жаль,
Ми нападу ворога
Не сподівались –
Пішов проти нас
Знов війною москаль.

Моско, зупинись,
Перестань воювати
І не залишай скрізь
Кривавий свій слід.
Тобі вже не вдасться
Нас завоювати,
Бо з нами – Господь,
І за нами – весь світ!

03.12.2014

Всемогутній, всевишній
Наш Боже,
Просим: наших
Бійців збереги,
Відведи від них
Кулі ворожі,
Завжди турбітися
Їх осіни.

Посвята Небесній сотні

Столиця в полум'ї палала,
Дим чорний землю застеляв:
Моя Україна знов повстала,
Щоб кат нам землю не топтав.

В боях стікали хлопці кров'ю,
Їх мордували по лісах,
Вбивали в тюрмах їх за волю —
Тепер зоріють в небесах.

Три місяці всі дні і ночі
Нешадно «Беркут» лютував.
Щоміті смерть дивилась в очі,
Але ніхто не відступав.

Бійці вмирали в різномін віці —
Сімнадцять лиши одному з них.
Народ почув у всьому світі
Про подвиг мертвих і живих.

Нові пісні про них складали,
І молиться за них весь світ.
Небесна сотня — так назвали
Нескорений вкраїнський цвіт.

26.02.2014

* * *

Будь завжди мужнім
У житті твойому,
Нехай тебе не опанує страх,
І не служи неправдою нікому —
Це заповіт нашадкам до звитяг!

Почуйте, вас кличе Україна!

Повертайтесь в країну додому,
Як птахи в теплий край прилетіть,
Де колись були стріхи в соломі,
Де між росами прадідів слід.

Де зозуля кує у діброві
І калина у лузі цвіте.
Де об берег б'ють хвилі Дніпрові
І вирує життя молоде.

Ми кайдани і пута порвали,
Для України нам жити пора,
Будувати квітучу державу
Лиш для миру, любові й добра.

Не шукаймо ми розбратау нині,
Треба разом нам йти до мети.
Бог один в нас – Господь – в Україні,
Так єднаймося, сестри й брати!

І візьмімося знову за руки,
Як колись у двадцятих, давно,
І щоби наші діти і внуки
Був один неподільний народ.

Журавлів ключ у небі курличе
І кружляє над краєм своїм.
Українці, вас матінка кличе,
Повертайтесь у рідний наш дім.

07.10.2013

Хто, як не я?

Ішов повстанець на завдання,
Він ще не мав і двадцяти,
До нього дівчина кохана
Прийшла в дорогу провести.

А жити хлопцеві хотілось,
Жаль душу й серце обпікав.
Він дівчину обняв несміло,
Немов востаннє, цілував.

Було завдання небезпечне:
Великий ризик там сховавсь
Свердлила думка безконечно:
– Хто, як не я? – себе питавсь.

І сам пішов на поклик долі.
Як сотні тисяч йшли тоді.
Хотілось жити всім на волі.
Який льос випаде тобі?

Для нього випав такий жереб,
Де клич був «воля або смерть».
Це був наказ не від Бандери,
А просто був за волю жест.

Йому стелився шлях невпинний
Через ліси, через поля,
Туди, де знищити повинні
Агента «красного» Кремля.

На стіл поклавши револьвера,
Агент загрози не чекав,
Перебирає якісь папери,
Їх, може, навіть й не читав.

Був охоронець біля хвіртки,
На той час він якраз дрімав,
Вагався хлопець хвилин кілька,
Пішов він потім на провал.

Зайшов у двері, мов підліток.
Той звів на хлопця погляд свій,
Підвівся і сказав слів кілька:
— Здається, ти був учень мій.

Шнурівку ніби розв'язати
Хлопчина нахилився вниз,
Дістав з-під куртки автомата,
І постріл в темряві завис.

Та й поваливсь на стіл чиновник,
А хлопець скочив у вікно.
Прийшов до тями охоронник,
А того слід застиг давно.

Повстанець біг, не оглядався,
Лише чув лайку москалів.
За хмари місяць заховався,
Неначе сина, ліс зустрів.

04.10.2013

* * *

Ти не можеш
Свій розум приспати.
Чужину ти, як рай,
Не сприймай.
Іншу матір не можна
Шукати.
Батьківщину не зрадь!
Пам'ятай!

Не можна пісню ув'язнити

*Присвята Михайлової Шевелю,
який у нашому місті був
ув'язнений юнаком*

Там, де сніги і морози тріскучі,
Неначе звір, гудів колючий дріт.
Із-поміж ґрат тихесенько щоночі
Сумна мелодія летіла в світ.

День наставав, і знов лісоповали,
Колодам підставляли знов плече.
Не раз там руки й ноги обмерзали,
Донині тіло обморожене пече.

Там гинув цвіт, було їх сотні тисяч,
Яким зламали долю в тaborах,
Яким плювали просто у обличчя.
Там виживали, мов підбитий птах.

А скільки в'язнів – того не збагнути –
Лежать в могилах, де нема імен,
Де у катівнях був народ закутий –
Там нація вмирала ніч і день.

І до сьогодні звикнути не можуть,
Що вже пройшли оті страшні часи,
Все пережите часто в снах тривожить,
І будять конвоїрів голоси.

Катам не вдалось нації дух вбити,
І не змогли зламати юний цвіт.
Не можна нашу пісню ув'язнити –
Вона із тaborів летіла в світ.

29.02.2012

Настав той час

Не хочу плакати,
Та тішитись не можу:
Початок є, але нема кінця.
Ті лідери – при владі був вже кожний,
А пнутуться знов, не маючи лиця.

Всі об'єднались, кажуть,
Ради України
І б'ються в груди, дбають про народ.
Їм вірити не можна ні краплині,
Бо майже кожний з них не патріот.

Вони за націю
Не відчувають болю,
І мова наша не потрібна їм.
Немов пекучий вітер в чистім полі,
Так спалюють все на шляху своїм.

Винищують ліси,
Плюндрують всю природу,
І більшість з них – це явний яничар.
Закон собі тасують на догоду,
Усе чужинцям віddaють, як дар.

Нема в їх душах
Українського нічого,
Що рідне нам – для них усе чуже.
Надіятись не треба ні на кого –
Здоровий глузд державу збереже.

Тепер потрібно нам
Усе обміркувати,
Уже настав той вирішальний час,
Щоб об'єднались Дон, Дніпро й Карпати,
Щоб не затихла рідна мова в нас.

07.08.2012

Армія УПА

До сімдесятиліття УПА

Літ сімдесят пройшло, відколи
Створилась армія УПА.
Велике свято в день Покрови,
Торкалися знамен уста.

Присягу юнаки зложили,
В руках тримали гордо кріс,
А матері благословили
І виряджали хлопців в ліс.

А на галяві десь далеко
Накази сотник видавав.
Нараз здригнулися смереки –
Москаль підступно чатував.

Заторохтили кулемети,
Ворожа лайка рознеслась,
На сонці блиснули багнети,
І кров юнацька пролилась.

Отож минали дні за днями,
Минали місяці й роки,
Сини у руки зброю брали,
Як мертві падали батьки.

Лилася рікою кров невинна,
Народ наш падав і вставав,
Щоби воскресла Україна,
Щоб рідний край наш процвітав.

Як землю сутінки укриють
І вечір висіє зірки,
Тоді на землю споглядають
Загиблі наші юнаки.

12.09.2012

Хай не буде назад вороття

Зажурилась наша
Ненька Україна,
Як зі сходу визволителі прийшли,
Опустіла хата,
Почорніли стіни,
Повні ешелони у Сибір везли.

Стали всі на захист
Рідної держави,
Хлопці у підпілля подалися в ліс
По сільських будівлях
Там, де скот тримали,
Мов гриби, криївки виростали скрізь.

Десь у хащах в лісі,
Де лиш звір пролазив,
Де скрутівсь на сонці, вигрівався змій,
Сотник у криївці
Видавав накази,
І повстанці з крісом виrushали в бій.

Йшли у бій народи,
Вів їх стяг Бандери,
Смерть дивилась в очі, але страх в них щез.
Дух національний
Був міцний, як кремінь,
Через сотні років в правнуків воскрес.

Не таку державу
Маємо ще нині,
За яку боролись майже триста літ.
Хто вмирав з словами
«Слава Україні»?
Ті, хто у криївках коротав свій вік.

В боротьбі зродилась
Україна наша,
І тепер не буде вороття назад.
І тепер наллеться
Аж по вінця чаша,
А криївка буде тільки експонат.

22.09.2012

Вітання з дев'яностоліттям

Сьогодні вам вже
Дев'яносто –
Не молодий життєвий шлях.
Його пройти
Було непросто,
Він був у радості й сльозах.

Ми нині вам
Цілуєм руки,
Схилившись низько до землі,
Родина вся: і діти,
Й внукі,
І правнучата ще малі.

Живіть на радість
Для родини,
В здоров'ї довго – до сто літ!
І ще на ваші уродини
В столітній ювілей просіть.

11.09.2012

* * *

У народних
Казках почитаєш,
Мудреці так
Писали спрадавна,
Що шила в мішку
Не сковаєш,
А таємне завжди
Стає явним.

Сьогодні у бібліотеці

Я відчиняю двері до світлиці
І погляд раптом зупиняю свій:
Книжки стоять рядами на полиці,
Історія тут звершень і надій.

Тут весь життєпис давніх наших предків,
Культура наша стародавніх літ.
Пісні звучать, які писав ще Лепкий,
І музика, яку цінує світ.

Тут пізнаєм філософа Сократа,
Достойників вчорашиної доби,
Усіх, кого повинні пам'ятати,
Тих, перед ким вклонялися діди.

Хтось бачив сенс життя в архітектурі,
А хтось в картинах світ цей відтворив,
Себе знайшов хтось у літературі –
Тут всі, хто слід в історії лишив.

Про тих тут чуєм, хто творив державу,
Хто за собою свій народ повів,
Хто повернув нам прадідівську славу,
Нам істинну історію відкрив.

Про революцію, що притоптали,
Хто перевертнем «так» тоді кричав.
Ті, хто цілунком до щоки торкались
Так, як Ісуса Юда цілував.

Вони стоять знов поруч з тими нині,
Хто найдорожче забирає в нас.
Хто нас вбивав і руйнував святині,
Тепер злочинний підписав наказ.

Мов промовляє нам Франко з портрета:
Народе, мову рідну захисти!
Погруддя хтіли знищити поета.
Ти цього, мій народе, не прости!

Нам українською писала Леся,
І словоїною писав Тарас.
На захист мови станем, як приайдеться,
Візьмемо зброю, як батьки не раз.

Ще на полицях є література,
Колись був в школі класики урок,
Письменники Грабовський і Сосюра,
Скількох обняв далекий Сандармох.

Чиє давно згубилося імення,
Де був сорокаградусний мороз.
Стоять тут поруч книги сьогодення –
Письменників Костенко й Матіос.

Ще грубим шрифтом прізвище відоме –
В історію нас повертає Шкляр.
Хотілось би, щоб був у кожнім домі
Хоча б малий Шевченковий Кобзар.

Щоб книгу цю могли завжди читати
Впродовж життя і ще багато літ.
Чи зможемо її колись дістати?
Чи зникне із поличок «Заповіт»?

25.10.2012

* * *

В небі сонечко
Ясно так світить –
Раптом хмара
Все вкриє на мить.
Не сумуй, коли
Можна радіти,
А поплач,
Як душа заболить.

Ти на захист мови стань

Нас стріляли, і палили,
В вічну мерзлоту везли,
Заривали у могили –
Ми із мертвих ожили.

Нас спасала сила Божа,
Ми один такий народ:
Знищити його не можна,
Дух не вмре наш від заброд.

Чорний ворон кряче знову,
Вкрив крилом своїм весь схід,
Посягнув тепер на мову:
«Двоязиччя» сіє плід.

В боротьбі ми за свободу
Проливали кров в лісах.
Мова – це душа народу,
Пісня – нації краса.

Мій народе український,
Ти немов гранітна грань.
Щоб не вмерла наша пісня,
Ти на захист мови стань.

16.10.2012

* * *

*Подяка вчительці Ніні
Серафимівні Сторошук-Козлюк
на день учителя*

Я щиро вдячна
Вам за те,
Що в школі ви
Мене навчали,
І за зерно те золоте,
Що в душу ви
Мою поклали.

Повстань Україно

Моя ти рідна Україно,
Мій пра-пра-прадівський край!
Тут гори сині і рівнини,
Дніпро могутній і Дунай,

Тут срібні хвилі в Чорнім морі,
І кораблі пливуть у даль,
Степи широкі, неозорі,
І чисті роси, як кришталь.

Над нами небо найсиніше,
Найзеленіша в нас трава,
Серпневі зорі найясніші,
І найщиріші в нас слова.

О, Україно наша славна,
Тобі розквітнуть не дають.
Історія у нас прадавня,
Герої з мертвих повстають.

Повстань із ними, Україно,
На повні груди ти вдихни,
Очисти землю від руїни.
Герої – це твої сини.

Шикуй в ряди свої народи,
Щоб захищати рідний край,
І піdnimi svij stяg svobodi.
Вкраїно, проти зла повстань!

09.04.2013

* * *

Коли є подружка у тебе,
Ділитись потаємним
Не спіши.
Пам'ятай, що робити
Цього не треба,
Як поділишся – тільки
Людей насмішиш.

Свято в України

Жовто-синій прапор має,
На нім золотом герб наш сяє.
«Ще не вмерла» чуєм нині
В самостійній Україні.

Сонце світить в синім небі.
Нині, нене, свято в тебе:
Урожай зібрали в полі,
Є усього в нас доволі.

Стигле житечко скосили,
І хліб свіжий замісили,
А з новенької пшениці
Коровай вже на полиці.

Враз заграли музиканти –
Закрутились вишиванки.
Як же нам не веселитись:
Є що їсти, є що пити.

Можемо тепер радіти:
Знають нас у всьому світі!
Діти наші вчаться в школі
На своїй рідненській мові.

І на мові солов'їній
Ми співаєм в Україні.
У майбутнє вірять люди,
Що життя ще краще буде.

Слава Господу, що нині
Є у нас держава!
Слава неньці Україні
І героям слава!

28.08.2013

Слава героям

Де наші герої? Чому ми притихли?
Де наші поділись крилаті слова?
Чи вже примирились, що звуть їх «бандити»
Ганьбою вкривають святі імена?

Їх знищили славу оті людожери
В урочищі чорнім, що звуть Сандармох,
Донині бояться Степана Бандери:
Ім'я викликає в них переполох.

Простім ворогам усім щиро сердечно,
Героїв шануймо народом своїм,
Хай злоба не точить в душі безконечно
Вже нами збудований світлий наш дім.

І славу героїв не тільки в граніті,
А глибоко в серці своїм збережім.
Нехай поіменно усіх знають діти
І буде музеєм кожен наш дім.

Господь дав нам волю, і дав Україну,
І Чорнеє море, і бескид Карпат,
Кріпім нашу мову державну, єдину,
Щоб був українець народам всім брат.

11.09.2013

* * *

Як щось відрізати
Ти хочеш
І вже береш
У руки ніж,
То знай, що потім
Не надтошиш.
Сім раз відмір –
Тоді відріж.

Нескорена нація

*I мертвим, і живим,
I ненароджденним.*

Тарас Шевченко

Одна земля така на всій планеті,
Де нація, нескорена в віках,
Іде у бій за волю у безсмертя.
Їх тисячі зоріють в небесах.

Могилами покриті гір вершини,
Долини вмиті кров'ю і поля –
І це земля моєї України,
Гартована століттями в боях.

Героїв безліч зорями нам світять,
І сотня знов поповнила ряди.
По віку різні, навіть малолітні,
Їх серця клич зібрав усіх сюди.

Від сліз людських наповнились би ріки,
Якби не застигали на очах.
Донині стогнути зранені каліки,
Хрестів без прізвищ – сотні на гробах.

А скільки рук, простягнутих до неба,
Сиріт маленьких, вдів і матерів,
Що молитви шлють, Господи, до Тебе:
Вітчизну захисти від ворогів.

Щоб на землі завжди всміхались діти,
Щоб братом був сусідові сусід,
Нехай панує мир у всьому світі –
Тоді не буде на планеті бід.

03.04.2014

Зимові вогняні жнива

Вогнем палала Україна,
В крові купалася земля,
Вкривав дим чорний небо синє –
Людей вбивала беркутня.

Народ не витримав сваволі,
Йшов, непокірний, на майдан,
У руки вогнепальну зброю
Супроти них узяв тиран.

І на дощі, і на морозі,
Люд дев'яносто днів стояв
У замішанні й у тривозі –
Але ніхто не відступав.

Хоч втратив вже народ терпіння,
Він воювати не хотів,
Все сподівавсь на розуміння
Бездушних нелюдів-катів.

Запалені ворожим гартом,
Вкраїнець на вкраїнця йшов.
І виклали життя на карту –
Скропила рідну землю кров.

Пішов війною брат на брата.
Свистіли кулі і штики,
Взривались в натовпі гранати,
Лежали мертві юнаки.

Уже історією стали
Гарячі вогняні жнива.
У вічність зорями над нами
Небесна сотня відійшла.

20.03.2014

Знову війна

Схилилась матінка низенько
Біля синівської труни.
У грудях завмира серденько...
О Боже, біль той відверни!

Десь не одна вдова вмліває,
А скільки без батьків сиріт!
Змій двоголовий знов вбиває,
Винищує козацький рід.

Тепер уже їх більше сотні,
Що відійшли у небуття...
А скільки матерів в скорботі
Долатимуть своє життя!

І руки зносимо до неба:
Чим согрішили, Боже, ми?
Скільки пролити крові треба,
Щоби очиститись змогли?

У жертву знов синів приносим...
За все нас, Господи, прости!
У молитвах ми широко просим:
Нам Україну захисти.

Колись історики напишуть
Про мужніх наших вояків,
Ніхто щоб не порушивтиші
На цвинтарях синів, батьків.

29.05.2014

У світі є така країна

У світі є така країна,
Де в колосках шумлять поля,
Де у гаю цвіте калина
І лине пісня солов'я,

Де у тумані сині гори
І чисті роси як кришталь.
Живе народ тут непоборний,
Дух в нього мов граніту грань.

Героїв тисячі в могилах –
Тепер зоріють в небесах:
Їх не здолала вража сила –
Вони із мертвих воскресають!

Колись вивозили вагони,
Де в вічній мерзлоті земля,
Гноїв у тюрмах їх мільйони
Змій двоголовий із Кремля.

Знов пробудився змій ворожий,
Горить ненависті вогонь.
Народ повстав і переможе,
Бо в нас тече вкраїнська кров!

28.05.2014

Відлуння війни

Вибухали в темряві гранати,
Ішла війна – червоно схід горів.
Журилися у відчаї дівчата,
І плакали в скорботі матері.

Тепер новин чекають всі зі сходу,
Почуте слово – для душі бальзам.
Там помирають хлопці за свободу,
На перешкоді їм стойть тиран.

Вбивають тих, в кого гаряче серце,
Кохання, що лиш піднялося з ніг,
Тих, хто зустрів свою кохану вперше,
«Люблю» сказати ще він їй не встиг.

Вбивали тих, хто відгуляв весілля,
І був у тім зловіщім літаку,
Ще не відчув медового похмілля –
Лишив вдовою дівчину струнку.

Скількох синів ще не приймуть додому,
Лиш донесеться вісточка сумна.
Немає в нас з Росією кордонів,
А без кордонів, браття, йде війна.

Озброєні лютують московити –
Являють так нам братнюю любов
Чи зможемо ми їм колись простити
Оцю пролиту українську кров?

16.06.2014

У нас Батьківщина одна

Чим перед Господом ми провинились,
Що у крові купається земля?
Безбатченками ми не народились,
Від роду Батьківщина в нас своя.

Ми за чуже ніколи не змагались,
І завжди хліб ми споживали свій,
І немічних ніколи не цурались –
За що таке терпіння, Боже мій?

Свій край ми, як могли, оберігали
І з ворогом до бою йшли в штики,
Козацьку славу ми не потоптали –
За що несемо, Боже, хрест такий?

Історії нашадків ми навчали,
Вселили в груди наш незламний дух,
Щоб материнську мову захищали,
Щоб жив єднання невмирущий рух.

Молились ми і храми будували,
Щоб інші ще молитися змогли,
Вселенську віру нашу прославляли,
В якій ми народились і зросли.

І хто наслав ці навіжені сили,
Що запалили зарево війни?
Наш мілий Боже, все Тобі можливе!
Війну у нашім домі зупини!

Щоб не вмирали юні охоронці,
В мірі щоби жити всі могли,
Нехай пропадуть, як роса на сонці,
І недруги, і наши вороги.

24.06.2014

Новітні герої

Героїв маємо новітніх,
Які зі зброєю в руках
У двадцять першому столітті
Вмирають в визвольних боях.

Загинуло їх більше триста
Помимо сотні в небесах.
Маріє, Матінко Пречиста,
Звертаємось у молитвах.

Пречиста Діво милостива,
Ти покровителька всіх нас,
Не раз людей ти захистила –
Не полишай нас в трудний час.

Під час турецької навали
Ти рятувала люд колись,
Ворожі кулі повертала –
Над нами нині змилостивсь.

Тебе благаєм й Твого Сина:
Почуй, великий Боже, нас:
Бо в небезпеці Україна,
Горить в вогні Луганськ й Донбас.

Вмирають люди там невинні –
Вкраїни дочки і сини,
Щодня молитва в храмах лине:
Війну, наш Боже, відверни!

26.07.2014

Боїнг-777

Гул Боїнга був високо у небі,
І білі хмари під крилом пливли,
Піднявсь в повітря велетенський лебідь,
Зложивши крила формою стріли.

Літак летів з далеких континентів,
З усього світу позбирав людей:
Дорослі й діти, юнаць, студенти –
Судилося вмерти їм в цей судний день.

В небеснім просторі плекались мрії,
Когось із них хилило вже до сну,
Та чатував там терорист з Росії,
Підступно кнопку смерті натиснув.

У саме серце влучила ракета,
І, наче пір'я, розлетівсь народ.
Від вибуху здригнулася планета:
Весь світ знімав страшний цей епізод.

Тоді писала світова вся преса,
Після трагедії на другий день:
Над Україною у піднебесі
Зустріли смерть без двох триста людей.

Взяли у руки зброю терористи,
Не допускали до вже мертвих тіл,
Ховали злочин, як могли, навмисне,
Bo їм каратель Путін так велів.

Зберуться із держав всі адвокати,
Вину за злочин слідчі доведуть,
Тоді цю справу буде розглядати
Гаазький чесний міжнародний суд.

28.07.2014

Нескорений рід

Так хочеться,
Щоб було мирне небо,
Щоб промінь сонця
Ніжно нас ласкав,
Щоб спокій був,
Якого всім нам треба,
Щоб нашу землю
Ворог не топтав.

Щоби батьки
Своїх дітей ростили,
До матерів
Вернулися сини,
Щоби сестра
За братом не тужила,
Кохані щоб
Вернулися з війни.

Щоб більш
Не розривалися гранати
І панував усюди
Мирний час,
Щоби струмки
Дзвеніли у Карпатах
І відродивсь
Зруйнований Донбас.

Щоб час настав,
І ми могли радіти,
А мужність наша
Дивувала світ.
Щоби родились
В Україні діти
І процвітав
Нескорений наш рід.

09.09.2014

Втрати наші не мають ціни

Скрізь мелодія траурна лине,
Та немає вже болю, ні сліз,
В боях гинуть сини України,
Наче змій, лютий ворог приліз.

В чорну шаль загорнулася втрата,
Співом траурним йде до людей,
Де не стрінеться з сином вже мати,
Не пригорне його до грудей.

Знов залишились діти без тата
І над гробом вмліває вдова.
Сумна звістка прийшла від комбата,
Йдуть на сході криваві жнива.

Кличе знов Україна до бою.
Воскресайте, герої, з могил
І візьміть разом з внуками зброю,
Проявіть свій непокори порив.

Підніміть весь народ України:
Необ'явлені в нас йде війна.
Боронімо кордон Батьківщини,
Бо, як мати, вона в нас одна.

З нами бій веде зграя бандитів,
Від їх куль гинуть наші сини.
Їм без крові цих втрат не скупити –
Наші втрати не мають ціни!

25.11.2014

Повертайся, мій сину, живим

На війну тебе благословляю,
Йди туди, де брязк зброї і дим,
Нехай кулі тебе обминають,
І додому вертайся живим.

Скільки треба, я буду чекати
І тебе не поділю ні з ким,
Тільки в Господа буду благати,
Щоби ти повернувся живим.

Я новини в ефірі шукаю...
Хоч почути би кілька хвилин!
Кожна мить – це як вічність, я знаю.
Повернися додому живим!

«Градом» вас вороги покривають...
Знаю, сину, ти там не один.
Я душею за всіх вболіваю –
Повертайтесь кожен живим!

З болем в серці розлуку доляю,
Мов спинився життя моє плин,
Переможцем тебе я чекаю,
Знаю: ти повернешся живим!

Матері у скорботі ридають,
Ріки сліз вже течуть із краплин.
А герой в піснях не вмирають –
Повертайся, мій сину, живий!

20.11.2014

Лист матері до сина

Синочку мій, ти там тримайся,
Кріпися в грізному бою.
Та тільки ворогам не здайся,
Вітчизну не продай свою.

Молюся, сину, я за тебе.
Волати хочу з усіх сил:
А може, Господи, не треба
На цвинтарях нових могил?

Щоб не лилося більше крові
У час жорстокої війни,
Пошли нам, Господи, любові,
Ворожі сили зупини!

I день, і ніч там кулі свищуть,
I «гради» накривають вас,
Хай захистить усіх Всешишній,
Дасть допомогу в трудний час.

Веду розмову знов з тобою,
A на листі від сліз сліди.
Синочку, юний мій герою,
Слова ці пам'ятай завжди.

В невинних не стріляй, мій сину,
Вкарбуй цю істину одну:
Як матір, рідну Батьківщину,
Не проміняй на чужину!

29.12.2014

Я на тебе чекатиму довго

На війну тебе я відпускаю,
Хай Господь тебе там боронить,
В бій тяжкий тебе благословляю:
Як не ти, то хто ж нас захистить?

Обійми мене перед походом,
До щоки поцілунком торкнись.
Стань на захист своєго народу,
Лиш живим ти додому вернись.

Молитви шле до неба родина,
Щоб не вцілила куля тебе.
В небезпеці уся Україна:
Проти нас «старший брат» бій веде.

«Гради» наших бійців накривають...
Знаю, любий, ти там не один.
По наметах чужинці стріляють,
Застеляє наш край чорний дим.

Я дала тобі хрестик на груди –
Хай від лиха тебе береже.
Там по селах скрізь нашії люди
І довкілля для нас не чуже.

У краю цім земля українська.
Ти до хрестика перехрестись,
До тла винищи ворога військо.
Переможцем додому вернись!

Я на тебе чекатиму довго,
Коротатиму ночі одна,
Буде легка додому дорога,
Коли там закінчиться війна.

24.10.2014

Їх душі світять в небесах

Знов затихли у полі гармати,
Хлопці впали в нерівнім бою.
Хустку чорну накинула мати:
Засвітив син у небі зорю.

Чорна хустка спадала на плечі,
І солона скотилася слізоза...
Вже ховався у затінках вечір –
Мати погляд зняла в небеса.

Скільки зір нових в небі сіяє!
То сини, Україно, твої,
Їхня кров твою землю смиває,
А бездушні тіла у землі.

Щоб ворожа нога не ступила
На позначеній кров'ю кордон,
Їх земля українська зростила
Захищати свій край і закон.

Мої рідні, не плачте за мною!
Ми боролись, як наші діди.
Нас багато, новітніх героїв,
Що поповнили їхні ряди.

Коли зорі у небі сіяють
В тихий час у вечірній імлі,
Наші душі вас оберігають
Тут, на батьківській рідній землі!

03.12.2014

Додому я вернусь живим

Ваш лист читаю, мамо, знову,
Який вже раз над ним молюсь,
Мов чую кожне ваше слово,
Яке злітає з ваших уст.

Молюсь за долю України
І за людей молюся всіх,
Я знаю, що я в вас єдиний,
Молюсь, щоб Бог мене зберіг.

Щоб не прийшлося страшного болю
Завдати вам в лихий цей час.
Не впасті б тут на полі бою –
Хай Бог боронить усіх нас.

Ви не сумуйте, моя мамо,
Усе гаразд, і я живий.
Уже загоїлася рана,
І знов я на передовій.

Пробачте ви мене, матусю,
Я Україні присягнув
І цю присягу не порушу,
Допоки виграєм війну.

Устами до листа торкаюсь,
Мов вас цілую наяву,
До рідних рук мов притуляюсь
В далекому від вас краю.

Я з вами, мамо, не прощаюсь
І не прощаюся ні з ким,
Я вірю в це і я це знаю:
Додому я вернусь живим!

14.12.2014

«Плине кача...» по долині

«Плине кача» – знов линуть акорди...
Вже немає ні болю, ні сліз,
Лиш на вітрі тремтять стрічки чорні
На знаменах, опущених вниз.

Кличе знов Україна до бою.
Воскресайте, герої, з могил
І візьміть разом з внуками зброю
Проявіть свій звитяги порив.

Підніміть весь народ України,
Бо з Росією в нас йде війна!
Захистімо кордон Батьківщини,
Наче мати, вона в нас одна.

З нами бій веде зграя бандитів,
Виявляють нам «братню» любов.
Чи колись ми їм зможем простити
Цю пролиту невинну кров?

Знов і знов земля хлопців пригорне,
Кожну мить сумна звістка гряде.
«Плине кача»... гудуть сумно дзвони...
Похоронна процесія йде.

23.02.2015

Чорна хустина

Я пішов на війну воювати,
Як відчув свого серця порив,
Щоби землю свою захищати,
Яку понад життя я любив.

Не хотів я казати ні кому,
Що я там, де жорстокі бої.
Розкажу, як вернуся, потому,
Та всі знищено мрії мої.

Нас зустріла там куля ворожа,
Яку снайпер так вміло пустив.
До вас вістка летіла тривожна:
Врятуватися я не зумів.

Ви простіть свою, мамо, дитину
За тяжкий, мною завданий біль,
І простіть за ту чорну хустину,
Що на вашій тепер голові.

Не прийду я до вас, а прилину
Дощем першим, під ноги впаду,
Вітерцем скину чорну хустину,
Сам у небі зорею зійду.

19.02.2015

Очистім край свій

Вже відродили Україну,
Державні атрибути всі,
І рідну мову, солов'їну,
Та неспокійно на душі.

Зі сходу ворог зуби точить:
Що рідне нам – для них чуже,
Союз єдиний нам пророчить,
На віру зазіхають вже.

На жаль, не всі те розуміють:
Не по дорозі з ними нам,
Чужинці нас не обігріють –
Колись уже ми були там.

Ідейно всі ми об'єднаймось –
Ми тільки в єдності – народ!
Лише чужинцям не вклоняймось,
Очистім край свій від заброд.

2015

* * *

Якщо задумав якусь справу,
То назавжди собі затям:
Все буде зроблено на славу,
Коли собі ти зробиш сам.
Все сказано словами тими,
Порада добра ця, як дар:
Руками, звісно, лиш чужими
Найкраще відгортати жар.

Земля, що Богом нам дана

Бог небо й землю сотворив,
Ліси, поля, і гори, й води,
І на частини поділив,
На Богом створені народи.

Коли ще на землі був рай,
Адам і Єва прогрішились,
І нам Господь віддав цей край,
Щоб ми на цій землі плодились.

Шматок найкращої землі,
Той, де родючі чорноземи.
Де спокусив цю пару змій,
Шумлять хліба й сади зелені.

Міцних кордонів не було,
Лиш земляні високі вали.
Всіх наше вабило добро,
Не раз на край наш нападали.

І знов напав близький сусід –
Таке й приснитися не може –
Свій простелив кривавий слід,
Допоможи нам, мицій Боже.

Дай сил позбутись ворогів,
Вернути в Україну волю,
Щоби ніхто вже не посмів
Топтати землю, вмиту кров'ю.

Господь цей досвід нам послав,
Ми мусили цей іспит скласти
І щоби світ увесь визнав,
Що ця земля – то наша власність.

Ми станемо живим щитом
І не допустим більше крові,
Збудуємо міцний кордон
На вірі, правді і любові.

03.04.2015

Гордinya

Там, де Дністер несе блакитні води,
Купає сонце промені щодня,
Як лицарські закінчились походи,
Розпочала свій відлік Гордinya*.

В низовині, де повені вирукують,
В глибинних надрах поклади добра,
Там люди орють, сіють і будують,
Країна щоб багатою була.

Там звичаї, обряди, і культура,
І говорів там від давніх ще племен,
Торгівлі розвивалася структура
Із навколошнім світом ще здавен.

А люди там шляхетні, добродійні,
Найперше в них і чуйність, і доброта,
Дбайливі, працьовиті й релігійні,
Вселенна віра в них крізь всі літа.

Скількох земля зростила там герой!
Відомих безліч там зросло імен!
А скільки патріотів невгамовних –
Цінителів українських знамен.

Не в змозі ми усіх перелічити,
Усе село – Гординських родовід.
Вони не можуть край свій не любити –
Такий лишили предки заповіт.

Роман Гординський – знана всім людина,
Такий близький він кожному і з нас,
Достойний син своєї Батьківщини,
Нащадок гідний роду гербу САС.

Він золотар не тільки на роботі,
А ще душа у нього золота,
Він зріс землі своєї патріотом,
Звідкіль його коріння пам'ята.

Роман всім серцем любить Україну,
Святе для нього – батьків заповіт.
Він привідкрив історію родинну
І для нащадків свій залишив слід.

02.07.2015

---

* Село на Самбірщині.

Пробачте мені, мамо

Прошу, мамо, не плачте за мною.
Обіцяю, що вернуся живий,
Та найбільшого вам завдав болю,
Опинившись на передовій.

Тільки, мамо, на мене не сердьтесь,
Бо бій видався там не з легких.
Мені влучила куля у серце –
Назавжди кулемет мій затих.

Я відчув, як душа відлітала,
Враз розвіялись думи мої...
Ви на мене в тривозі чекали –
Повернувшись до вас не зумів.

Взяли ангели душу на крилах,
Кров спинилася у скронях моїх,
Застигало бездушнеє тіло
На далекій донецькій землі.

Тепер, мамо, з високого неба
Вам в засмучені очі дивлюсь,
Та не плачте за мною, не треба:
Я живим до вас в снах повернусь.

Мамо, я захищав Україну,
Як усі, жити теж я хотів.
Дав обітницю, що не загину,
Її сповнити я не зумів.

17.06.2015

Почуйте нас, герої

Спасибі вам, герої наші,
Що ви відбили той удар.
Ви мов полин пили із чаші,
Життя поклали на вівтар.

Ви захищали Україну
І рятували свій народ,
Прийняти смерть за Батьківщину –
Найвища честь з усіх чеснот.

Спасибі вам, бійці-герої!
Ви вистояли в трудний час,
Коли земля купалась в крові.
Низький поклін вам всім від нас.

Пишатись будуть вами внуки:
Ви не зганьбили свій мундир,
Чужинцям не здалися в руки,
Вас беззвіті не звабив вир.

Ви – символ нації своєї,
Що «зась» сказали ворогам,
Господарі землі тієї,
Яка належить тільки вам.

Із ворогом на полі бою
Були ви на передовій,
І з піднятою головою
Ви повернулися живі.

Вічна пам'ять вам, герої,
Хто не вернувся, – не змогли,
Хто прагнув Україні волі –
На небі зорями зійшли.

17.04.2015

Чому так сталось?

Жили єдиною сім'єю,
І так проходили роки.
Хтось знищив миті однієї,
Неначе помахом руки.

Чужими стали брат із братом,
І відрікався брат сестри,
Сусід сусіда бачив катом –
Всі раптом стали вороги.

Кого й за що тепер судити?
На все тут істина проста:
Усе потрібно всім простити,
Почати з чистого листа.

23.08.2013

* * *

Неба безхмарного,
Настрою гарного,
Здоров'я міцного
І щастя людського,
Божої опіки
І довгого віку.

Для насого Україна —
Батьківщина,
Немає в насого іншої теми:
Дослухатися до кожної людини
І націю здорову вберегти.
Омріянку освітічу осягнувши,
Від задуму свого не відступив
І став вік лікарем,
що зовсім окам —
Господи його талантом наділив.

Щиро дякую шанувальникам
українського поетичного слова
Андрієві Кульчинському
за сприяння у видавництві
цієї збірки

Повір у лікаря, як в Бога

Земним життям своїм щодня радієм,
Щасливі вогники горять в очах,
Плануєм щось, про щось прекрасне мрієм,
Та раптом горе перейде нам шлях.

Прийшла недуга, покидає сила,
Вселився смуток раптом на душі,
Невідана хвороба підкосила –
І наші плани знищено усі.

I сповили всі помисли тривога,
Пригнічені, вмиваємось слізьми.
Надія вся найперше в нас на Бога,
I тут вже лікаря шукаєм ми.

Йдем до людини в білому халаті,
В його очах ми бачим доброту,
I цій людині мусим довіряти,
Він, наче воїн, завжди на посту.

Йому повинні вірити, як Богу,
Себе віддати в руки лікарям,
Від нас відступить лиш тоді тривога,
Коли в своє життя повіриш сам.

Коли торкнеться лікар нас руками
I тепле слово вийде з його уст,
Почуємо: «Все добре буде з вами,
I за життя я ваше не боюсь».

Якщо сто три із хрестиком машину
Не раз побачим в нашому дворі,
To хочеться сказати в цю хвилину:
«Спасибі вам за чуйність, лікарі».

22.07.2013

Бувають на світі дива

Молодята покохались
І весілля відгуляли,
Рік за роком було свято,
Bo родилися малята.

I Степанка, і Маруську
Принесли в родину бузьки,
I Василька і Андрійка,
Potіm ще дівчаток кілька.

Ганю, Зосю та Іванку
Принесли вже наостанку.
Сім дітей і мама й тато
Для родини небагато.

I у них було все добре...
Раптом – татова хвороба.
Захворів він, занедужав,
За сім'ю жутився дуже.

– Пам'ятай, моя кохана,
Чую я себе погано,
Вам без мене важко буде –
Не давай дітей між люди.

Тільки поховали татка –
Розпочалися нестатки.
Мов пташина, билась мати,
Щоби діток врятувати.

Не жалілася ні кому,
Жодного не дала з дому.
З часом вирости всі діти
I розбіглися по світу.

Жила мати у напрузі,
Проте діти мають вузи.
I радіє знову мати:
В неї внуків є багато.

Постаріла, приупала,
Сили зовсім стало мало,
Болить серце, болять кості...
Діти їдуть раз в рік в гості.

Не спитають ті магістри,
Чи у мами є що їсти.
Ні листа, ні телеграми –
Їм тепер вже не до мами.

Вже засіялися зорі.
Матінка сидить надворі.
Молиться за них всіх Богу
Й поглядає на дорогу.

Їй почувся голос тата:
– Ти ж іди спочинь до хати,
А за них ти не журись:
Легше їм, ніж нам колись.

05.10.2013

* * *

Буває не раз
Дивина у людей:
Одна мати сімох
Прогодує дітей.
А буває тепер,
І було в давнину:
Не утримають семеро
Матір одну.

Сага

*Землякові з Надбужжя
Степану Лепехові*

Де Буг-ріки гойдалось плесо
І води вийшли з берегів,
Сюди верталися на весну
Лелеки із чужих країн.

В одне село, тут, недалеко,
Що називається Грязда,
Хлопчину принесли лелеки –
Жила сім'я там молода.

Дітей вже стало троє в хаті:
Дмитро, Микола і Стефан.
І так з маленького дитяти
Він найдорожчий став батькам.

Ріс хлопець з Богом у родині,
Змужнів і знаним мужем став.
У незалежній Україні
Зробив багато добрих справ.

Він видав книгу для нащадків
Про роду свого добрий слід
І як вмів край свій захищати
Нескорений вкраїнській рід.

Не буду все перечисляти,
Про його справи знають всі.
Хоч вже немає мами й тата,
В своїм селі жаданий гість.

Його чекають з нетерпінням,
Коли приїде у Грязду:
Аж до дев'ятого коліна
Він знає всіх в своїм роду.

Жив у Карпатах, там, де бойки,
І бойківчанку покохав,
І від кохання у них доньку
У нагороду Бог послав.

Був на Майдані за свободу
Тоді, в оранжевий порив,
І клич «міліція з народом»
Він, як молитву, говорив.

Цей правоохоронець – лірик,
Поет-пісняр з Надбужжя наш.
Полковник в формі в правду вірить,
Найвищий чин – порядку страж.

Коли дає візитку нині,
То каже жартома тепер:
На цьому боці я людина,
Ось тут – я міліціонер.

Тож дивиться всім сміло в очі,
Бо батьківський рід не зганьбив,
Заходить гідно у дім отчий,
Який на пам'ять відновив.

Коли так ясно зорі сяють,
Крилом ніч вкриє людувесь,
В цю мить батьки благословляють
Своїого сина із небес.

28.03.2012

* * *

Якщо щось хочеш розказати,
Як скажеш «а», скажи вже й «бе»:
Хтось інший може доказати,
І цей Бог зна що наплете.

Сімдесята весна

Стойть на узлісі берізка сумна,
Листки на траву облетіли:
До довгого сну вже готова вона,
Як коси, гілля опустила.

А осінь сонети їй грає без струн,
Морозом лякає північним,
І, як залицяльник, вітрець-веселун
На вітах гойдається втішно.

Накрилися льодом озера й струмки,
Не часто вже сонечко блисне,
І знов на гіллі, наче дітки, бруньки
На зиму заснули навмисне.

В надії берізка чекає весну.
Проспить через люті морози.
Все збудиться раптом від довгого сну –
Закапають радості слізози.

...І що принесе ця чарівна весна?
Чи буде в моїм домі свято?
Від роду уже сімдесята вона,
Здається, зовсім не багата.

09.10.2013

* * *

Існує істина
Прадавня,
Споконвіків
Це знають люди:
Якщо нема
У вас кохання,
Сім'я щасливою
Не буде.

До болю рідний спогад

Де вдалини синіють гори
І хвиля плеще об весло,
У колосках ланів просторих
В садах над річкою село.

Там батьківська моя світлиця,
Портрети рідних над столом.
Тут квітне грядка в чорнобривцях
І корч калини під вікном.

Ще пишні мальви розцвітають
У різnobарвних кольорах,
Мов крізь фіранки заглядають,
Де вся родина дорога.

До болю рідне тут подвір'я.
В уяві бачу я щодня
Ці тихі зорі надвечір'я.
Лунає пісня скрипаля...

Ось місяць заховавсь за хмари,
Оповила все ніч крилом...
На березі гуляють пари,
І хвиля плеще об весло.

15.06.2013

* * *

Як зробиш ти
Комусь добро,
Чекати довго не
Прийдеться.
Як кажуть люди,
Все одно
Тобі сторицею
Вернеться.

Перший дзвінок

Відкурликали в небі
Ключі журавлині,
І ховається в затінки
Літнє тепло,
Вже холодними росами
Вкрилися жоржини –
До нас осінь постукала
В кожне вікно.

Відчинив дітям вересень
Двері до школи,
Прийшли з квітами нині
Сюди школярі.
Їм летять з мікрофона
Вітальні промови,
Розгулялося свято
В шкільному дворі.

Ось найменші стоять –
В них розгублені очі:
Їх уперше залишать
Надовго одних.
У рядах старших класів
Дівчата і хлопці
Вгамувати не можуть
Емоцій своїх.

В когось нині це свято
Вже буде останнім.
Підсвідомо в душі
Заховалась печаль.
Хтось тут, може, зустрів
Своє перше кохання,
Та торкнеться крилом
Їх розлука, на жаль.

Настав пік торжества:
Внесли прapor держави,
Пролунав для всіх весело
Перший дзвінок.
І почнуться у школі

Буденній справи,
Вчителі проведуть в класі
Перший урок.

Відкурликали в небі
Ключі журавлині,
І ховається в затінки
Літнє тепло,
Вже холодними росами
Вмилисъ жоржини –
До нас осінь постукала
В кожне вікно.

14.07.2012

* * *

Слова мудреця
Завжди пам'ятай:
На когось надійся,
Та рук не складай.
Як нива стерниста,
Буває життя.
Завжди бережися,
Не йди без взуття.

* * *

В житті так трапляється:
Сталась біда:
Дітей малих семеро –
Мати одна.
Сама їх утримує,
Важко не раз,
Та тільки ні кому
Дітей не віддасть.
Так часто буває
Тепер й в давнину:
Не утримують семеро
Матір одну.

Зневага

*Моя таємниця про зневагу:
Найбільший злочин людей –
Зневага людської гідності.*

В давнину ще мудрець заповів:
Перед людством велика провина,
Як собі хтось дозволити смів
Принизити гідність людини.

Який чин ти в житті б не займав,
Перейти усі грані не можеш,
Бо ніхто таких прав не давав –
На землі ще закони є Божі.

В житті кожного є своє «я»,
Чи багата людина, чи бідна.
Не впаде нижче корона твоя,
Постався до кожного гідно.

Колись все повернеться тобі,
Бо життя наче замкнене коло.
Чиюсь гідність принизиш, однак
Тим свою не піднімеш ніколи.

Не неси себе вище від всіх,
Хто зна, що тебе завтра чекає.
І трактується гордість як гріх:
Низько падає той, хто високо літає.

12.08.2012

* * *

Життя дано
Усім одне,
Щоб гідно ми
Могли прожити.
Воно миттєво
Промайне,
Зумій лише
Не заплямити.

Кредо поета

Кредо поета: розум, творча енергія, гідність.

Коли муза постукає в шибку,
Ти впусти її в серце мерщій,
Запиши на папір дуже швидко
Все те, що струменить із душі.

Воно може прийти на світанку,
Чи розбудить не раз уночі
І тоді не дасть спати до ранку,
Наче вчитель, диктує вірші.

Прояви свою мудрість, поете,
Сформулуй гідно кожний рядок.
Тут немає великих секретів,
Лише певний порядок думок.

В творця кожного є своє кредо,
Людська гідність і мудрість його.
Цю енергію творчу із неба,
Як дарунок, йому лиш дано.

19.08.2012

* * *

Ще з давніх часів
Говорили, я знаю,
Ніколи нікому
Таке не пройде:
Той, хто яму
Під когось копає,
То сам неодмінно
У неї впаде.

«Карпати»

*Посвята генеральному директорові
санаторію «Карпати» й екс-меру
м. Трускавця, людині зі щирим
серцем, Левові Грицаку з нагоди
уродин 25 січня*

Піднявся корпус ген у небеса –
Руками можна до зірок дістати,
Це краю прикарпатського краса,
Це чудо – оздоровниця «Карпати».

Лиш ступиш крок – і враз зупиниш зір,
Душі приемне враження торкнеться,
Відкриється ландшафт Карпатських гір,
Весь дивосвіт для тебе розгорнеться.

Біжить кудись по схилах водоспад,
Ось виграють гуцули на трембітах,
Там дикий звір чатує із-за грат –
Все поринає в різnobарвних квітах.

Неначе в кузні полуум'я горить.
Птах беркут на скалі десь притаївся,
Мелодія троїста вдаль летить,
Дзвенить над краєм українська пісня.

Тут скрипаля ми чуємо з вікна,
Гуцулки в вишиванках нас чекають,
Наллють п'янкого в келихи вина –
Так в «Гражді» всі гостинно зустрічають.

Господарська скрізьчується рука,
Яка зерно з полови висіває,
І тонкий смак, і красота гірська
Всіх на святковий настрій надихають.

Довкола наче дивовижний парк,
Повітря чисте з хвойним ароматом.
Уся краса – для нас, це Божий дар,
В тій оздоровниці, що звуть «Карпати».

25.01.2013

Сенс життя

Летить пташина з вирію додому
Через пустелі, моря і ліси,
І змучена душа доляє втому,
Щоб причаститись краплею роси.

На тій землі, яка її так мила,
Там, де вона з'явилася на світ,
Там, де відчула в крилах своїх силу
І вперше в небо піднялась в політ.

Щоб, як батьки, десь на старенькій стрісі
Сплести гніздечко вивести дітей,
І де за лісом промінь загорівся, –
Пташина там зустріне новий день.

Щоб знов кружляти понад рідним краєм,
Крильми обняти білий світ увесь,
Відчути, як її душа співає, –
Ця мить, – бува, життя усього сенс.

30.06.2012

Сага про медсестру

Давно ми вчились в одній школі,
Нас доля крізь роки звела,
Вона сказала при розмові:
– Ось тут себе я віднайшла.

Я медсестрою у лікарні
Не раз ніч на посту сиджу,
Записую в журналі дані,
Для хворих спокій бережу.

Якою буде ніч – не знаєш,
Ти кожну мить тут на чеку
Як важкохворого приймаєш,
Усі в тривозі в ніч таку.

Враз хтось постукає у стінку,
Бо раптом стане йому зле,
Чи треба дати комусь грілку,
І так до ранку ніч пройде.

Ось жіночка у двадцять першій –
Ледь жебоніла в ній душа –
Та нині їй вже значно легше,
Вона не з наших місць, чужа.

За неї ми усі боялися,
Бо рученьки такі худі,
Хтозна-де вени поховались –
Їх треба віднайти тобі.

Колись я підійшла легенько,
Торкнулась ніжно до руки,
Вона збудилась і тихенько
Промовила, мов до доньки:

– Втомилася ти, мабуть, доню,
Бо в тебе ж ніч була важка,
Присядь, поговори зі мною –
Тут одинока я така.

Колись була теж медсестрою,
Давно в криївці, у лісах,

Не раз у мене після бою
Бійці вмирали на руках.

Не всіх вдавалось врятувати,
Були смертельні рани в них...
Та й почала розповідати
І голос втомлений притих.

— Донині чую я той стогін,
Що нісся з ранених грудей...
На щастя, мучився недовго,
А десь мав жінку і дітей.

Візьми ось-о конверт протертий —
Понад півроку вже ношу, —
Він передав вже перед смертю,
Як зможеш, відшукай, прошу.

Беру й очима пробігаю,
Мій зір мов вкрила пелена,
Це прізвище та ім'я знаю...
На жаль, бабуні вже нема.

Змахнула я слізу рукою,
Конверт притисла до грудей,
Відчула в серці біль за долю
Таких близьких мені людей.

В палаті іншій, Боже милий,
Один дідусь лиш з ліжка встав
І пробує, чи буде сили,
Щоб до дверей дошкандивав.

Своїх він діток виглядає —
Вони десь там, на чужині,
Його до себе пригортую...
Чим помогти йому мені?

Свою розмову скоротила
І посміхнулась медсестра,
Така привітна, така мила,
Із серцем, сповненим добра.

15.09.2012

Вітання весільне

Цей день весільний – ваше свято!
Вам хочу щиро побажати
Здоров'я на усі роки,
Як гірська вода з ріки!

І як наша земля – мати,
Будьте все життя багаті!
Веселі будьте, як весна,
Щоб сім'я була міцна.

Дарую ще вам щастя сніп,
Щоб на столі завжди був хліб,
Щоб в домі все було, що треба,
Любітися, як ангели в небі.

А плодом вашої любові
Хай стануть діточки здорові
Байдуже, як там за порядком,
Хай Бог дасть дівчинку й хлоп'ятко.

У згоді й радості живіть
Це довго-довго – до сто літ!
І запросіть усіх гостей
Аж на весілля золоте!

12.04.2013

* * *

В житті своєму
Будь терплячим,
Не панікуй без приводу,
У грудях серце
Май гаряче
Й завжди холодну
Голову.

Життя як день

Усе життя минає швидкоплинно
(Так образно поділим, наче день):
Роки летять так стрімко, мов години,
За піввечір'ям ніченька гряде.

Всміхнувся ранок ще беззубим ротом,
У полі дзвінко жайвір заспівав,
Схід сонця в небі зажарівся злотом –
Так день життя з нас кожен починав.

А відшуміла суєта ранкова –
Уже на ноги піднялось дитя,
Залишилась десь за плечима школа,
Шляхи незнані повели в життя.

Ось піднялося сонечко до неба,
І полуценень життєвий в нас настав,
А скільки всього ще зробити треба!
А скільки ще не розпочатих справ!

Багато хто зуміє все зробити:
Збудує дім і виростить дітей,
Ще сад нашадкам встигне посадити,
І пізно-пізно ніченька прийде.

Та не один не досягне піввіку.
На думці життя довге ще було,
Перегорнув життя свого сторінку –
І передчасно сонечко зайшло.

Чомусь бува немилостива доля:
Комусь наділить щедро довгих літ,
Один ще в надвечір'ї мужній воїн,
А хтось зустріне тільки сонця схід.

11.12.2012

Золоте весілля

П'ятдесят літ тому назад
Цей день не був для нас буденний,
В календарі був листопад,
Цвіли ще пізні хризантеми.

А листя сипалось з дерев –
Покрилось золотом довкілля.
Неначе шум гірських джерел,
В нашім дворі гуло весілля.

Далеко було чути бас,
У такт цимбали вибивали,
Здавалось, що лише для нас
Так мелодійно скрипка грала.

А скрізь дружки й дружби були,
Прикрасили наш дім стрічками,
Тоді до храму привели
І стали поряд зі свічками.

П'ятдесят літ – це вже роки
Той час неначе сплив рікою.
В цей день стелили рушники
Для нас на щастя і на долю.

Священик в храмі нас вінчав,
Присягу перед Богом склали.
Хор «многа літа» заспівав,
А гості щиро привітали.

І став цей день для нас святым:
Свою тоді обрали долю.
Життя – не ниву перейти,
Життя – немов стернистє поле.

Були в нас будні і свята,
Не раз йшли по шляху стернистім.
Ми все здолали крізь літа,
І нині день в нас урочистий.

У нас весілля золоте!
Нам нині є чому радіти:
Ми виростили двох дітей,
Нам народили внуків діти.

Як п'ятдесят років назад,
Гостей зійшлося ціла хата!
І знов на дворі листопад –
Та тільки ми – не молодята.

Тоді, тому п'ятдесят літ,
Нам «гірко!» голосно кричали.
Тож келихи знов підійміть,
Щоб до століття дочекали!

* * *

Весілля ваше відгуло
Ще за часів радянських,
І знову в келихах вино,
І піниться шампанське.

Минуло років сорок п'ять –
Уже солідна дата,
А вогники в очах горять:
Ви нині молодята!

Угору келих піднімім,
Скажімо хором «гірко!»!
Хай Бог поможе нам усім
Зійтися на пізвіку.

01.07.2015

Виноградна лоза

Лоза виноградна плелась за вікном,
Зелені листочки фасад прикрашали,
Налитій гронам аж пахли вином,
Коли в кінці літа вони достигали.

У спеку лоза дарувала нам тінь –
Така літня свіжість неслася до хати!
Пташки мов вітали нас співом своїм,
Не раз ягідки прилітали клювати.

Раділи від цього, але не усі:
Комусь з виноградом було некомфортно,
І плани складали ганебні свої,
З роками дозрів план – і безповоротно,

Як вирок, нараз пролунали слова:
– Лозу цю негайно потрібно зрубати!
Та як же? Весною? Вона вже жива!
Біль серце стискає, але що тут сказати...

Узяла сокиру безжалільна рука –
Лоза затремтіла з удару й від болю...
А цвіт у бруньках, не було ще й листка...
Людина вчинила свою злуу волю.

Схилилась додолу, зів'явши, лоза,
Як кров, струменів сік зі свіжої рани.
Дощем заридав день – і вкрила роса
Завмерлі бруньки, наче плід в лоні мами.

13.12.2012

Зозулине «ку-ку»

В наші краї прийшла весна.
Птахи взялись робити гнізда,
І ластівки біля вікна
В дзобах носили мул допізна.

Зробили гнізда горобці
В стодолі в стрісі, недалеко,
А на даху – от молодці! –
З гніздом вже впорались лелеки.

Шпаки шпаківні віднайшли
Там, де колись пташат ростили.
З батьківством справитись змогли,
Хто на свої поклався сили.

Зозулі сивій все одно:
Весь час літала і кувала,
Зустріла де чуже гніздо –
Своє яйце там підкладала.

Обов'язок навіщо їй?
Дітей потрібно годувати!
І не одна – о Боже мій! –
Є між людьми зозуля мати.

До вільного життя в них страсть!
Дитя в сміттю десь залишає,
У кращім випадку десь здасть,
Яке воно і де – не знає.

До скону літ летить «ку-ку»
На чужині і в Україні.
Ростила б сина чи доньку –
Пізнала б сенс життя в дитині.

23.12.2012

Не пий!

«Не пий!» – благають дітлахи,
«Не пий!» – благає сина мати.
Від цього в нас усі гріхи,
Коли не п'єш – у хаті свято.

Не пий! Горілка – буревій,
А у душі твоїй – цунамі.
«Не пий!» – благає батько твій,
Дружина просить зі слізами.

«Не пий!» – благає ще дитя,
Що говорити лиш навчилось.
Зроби таким своє життя,
Щоби тобою всі гордились.

«Не пий!» хай у вухах дзвенить,
Коли береш у руки чарку,
Опам'ятайся у цю ж мить,
Чи зміниш спокій свій на сварку?

Горілку всю не переп'єш
І з нею слави не здобудеш,
А найскоріше пропадеш,
Як совість у собі не збудиш.

Підуть ось внуки – теж твій плід,
І як таке їм пояснити:
Горілочку наш любить дід,
Тому не можна з ним дружити?

23.12.2012

Стань добрішим

Коли збудився рано ти,
Нехай ця мить тебе потішить,
Відчуй дар Божий доброти –
Захочеш стати сам добрішим.

Лише від себе починай,
Час не тягни, а чимскоріше!
І поміж злом добро пізнай,
То будеш ти тоді добріший.

Люби життя, люби людей.
У спілкуванні будь простіший,
Коли вже час якийсь пройде,
Помітиш сам – ти став добріший.

Якщо образив хтось тебе,
Не гарячкуй, а будь мудріший.
При зустрічі в наступний день
Ти прояви, що ти добріший.

Добрішим бути – то не встид,
А бути злим – то щось найгірше.
Добро приємніше на вид,
Тих поважають, хто добріший.

Для тебе іншим стане світ,
То ж на довкілля глянь пильніше.
І ти зустрінеш сонця схід
Із серцем в грудях найщирішим.

25.12.2012

Музею 30

*Посвята Музею історії
м. Трускавця*

У нашім місті біля парку,
Де нескінченний плин людей.
Вже тридцять літ безперстанку
Функціонує наш музей.

В нім наші звичаї буденні,
Одяг і посуд віднайшли.
Знаряддя праці повсякденне,
З яких колись тут всі жили.

Тут і сучасна, і колишня
Історія вся Трускавця.
Такі, як Білас й Данилишин,
Зросли на наших вулицях.

Січовики, і усусуси,
І побратими Різняка –
Ще зовсім юних і безвусих
Ворожа знищила рука.

А скільки ще людей відомих
У список слави увійшли!
Портрети їх у цих салонах –
Вони ж у вічність відійшли.

З цікавістю заходим в двері,
Неначе бачим сон вночі:
Персони тайної вечері,
А поруч – знані діячі.

І є такі в нас експонати,
Що їх передали сюди,
Котрі вдалося врятувати
Від більшовицької орди.

Відкрито ще одну сторінку –
Це найновіший експонат –
Повстанську бачимо криївку,
Немов багато літ назад.

Не можем навіть уявити,
Скільки вже тут пройшло людей,
Щоби почути подивитись,
Чим же цікавий наш музей.

Направду, є нам чим пишатись,
Історія в нас непроста!
Про це говорять експонати
Музей – це наше амплуа.

10.01.2013

* * *

Є люди, що план свій
Будують,
Думок чужих
Не потребують.
У них своє
Існує правило:
Думка моя добра,
А чужа неправильна.

* * *

Зайвих проблем
Щоб не знати,
Твердо
Потрібно рішити:
Іноді краще жувати,
Ніж з чужаком
Говорити.

Заповіт

Тим, що ти українець, пишайся,
Батьківщину завжди захищай,
Свого роду повік не цурайся,
Усім серцем люби рідний край.

І ніколи собі Батьківщину
У чужому краю не шукай,
Збережи у душі ту, єдину,
Усім серцем люби рідний край!

Золотисті лани тут пшеничні
І довкілля в садах, наче рай,
Б'ють дніпровськії хвилі величні –
Усім серцем люби рідний край!

Коли доля тебе десь закине,
Рідну мову свою зберігай,
Bo це мова твоєї країни.
Усім серцем люби рідний край!

Якщо друзі твої – чужоземці,
Свої звичай ти поважай,
Назавжди збережи в своїм серці:
Усім серцем люби рідний край!

Пам'ятай ці слова «Ще не вмерла»
І усюди своїх впізнавай.
Рідне слово дорожче за перла.
Усім серцем люби рідний край!

Тим, що ти українець, пишайся,
Україну приспати не дай,
Патріотом завжди залишайся,
Усім серцем люби рідний край!

07.02.2011

Щастя мимо пройшло

Крізь роки я з тобою зустрівся,
Хустка чорна була на плечах,
Я побачив, що сум затаївся
Десь глибоко у твоїх очах.

Ні про що я не зміг запитати,
Щоби душу не ранить твою,
Не хотіла моєю ти стати –
А тебе я донині люблю.

У душі моїй жаль пробудився,
Свою раптом відчув я вину,
Довго слід за тобою дивився,
Знав, що втрачене не зможену.

В голові моїй думка крутилась,
Не давала заснути вночі:
Може, доля твоя не зложилася?
Чому хустка була на плечі?

Ти колись чорний колір любила...
Може, марно я мучу себе
Мабуть, ти з моїм другом щаслива
Й не згадала ніколи мене.

А може, мене ти кохала
І не могла заховати печаль?
То ж навіщо його ти обрала?
І пройшло щастя мимо, на жаль...

07.02.2013

На майданчику дитячім

На майданчику дитячім
Грає з шумом дітвора,
А найменше чомусь плаче,
Мабуть, спатоньки пора.

Ручками тре оченята,
Вередує з усіх сил.
І благає мама тата:
— Ти ж його поколиши.

І стулились оченята —
Засинає дитинча,
Посміхнулося до тата,
Притулившись до плеча.

12.08.2015

* * *

Бог створив
Для мене і для тебе
Навколо нас усю земну красу:
І ясні зорі у вечірнім небі,
І вранці діамантову росу.

Про фатум

*Посвята Василеві Васильовичу
Качмарові*

Мій вчителю,
Пишаюсь вами нині.
Я знала вас багато літ назад,
Колега ви письменницькій родині,
По духу українському –
Усім нам брат.

Таємні ви рукописи
Писали,
Всі вдячні вам, що книга
Вийшла в світ.
І дуже влучно
Ви її назвали.
Крізь фатум перейшов
Весь український рід.

В цій книзі радість,
Боротьба й кохання,
Незламний дух людей
В гірськім краю,
І невимовні в таборах
Страждання.
Там неодмінно долю
Хтось знайшов свою.

Прекрасний задум
Перейшов в реальність,
Історії завісу привідкрив
Народу Прикарпатського
Ментальність,
Котрий віками прагнув
Волі й побідив.

23.03.2013

Ода про жінку

Господь давно не раз так міркував:
Адамові невесело живеться.
Щоб він в раю самотнім не страждав,
Створити подругу йому прийдеться.

Одного разу, як Адам вже спав,
Господь ребро у нього вийняв зліва.
Зробивши жінку, так її сказав:
– Щоб ти розрадити його зуміла!

Адам із Євою в раю зажив,
У них тоді всього було доволі.
Лиш плід один Господь заборонив:
– Його не їжте без моєї волі.

Та спокусив змій жінку у раю,
Вкусила плід й Адама пригостила.
Тоді пізнали наготу свою,
Листками з пальми тіло своє вкрили.

Ніхто свого гріха ще не сховав –
Господь побачив непокірну пару.
– Ідіть від мене геть, – до них сказав.
Прогнавши, їм таку дав кару:

– У болях ти родитимеш дітей
(Тоді Господь так покарав дружину)
І наготу свою ховайте від людей!
Адаме, ти подбаєш про родину!

I почалися клопоти самі,
А то б жили в раю ще і донині,
Проте важлива жінки роль в сім'ї –
Вона дістала статус берегині.

Дбайлива жінка – це як Божий дар,
Порадниця у домі і дружина,
І нелегкий вона несе тягар,
Обов'язок на себе цей поклала.

У жінки сили вистачить на все:
Хтось з них суддя, актриса чи співачка,
Хтось за державу відповідь несе,
А вдома кожна й куховарка, й прачка.

Роботи вдосталь, щоб там не було,
До ладу доведе все, як годиться,
Завжди у домі затишок й тепло,
Створивши жінку, Бог не помилувся.

А ще любов і щастя – у жінках:
Нове життя в цім лоні зародилось,
І виросло воно на цих руках –
Продовжити весь рід жінкам судилося.

Бог світ створив і жінку для краси,
Супутницею в житті – для чоловіка,
Споконвіків через усі часи
Жіноча місія в житті велика.

08.03.2013

Мама онлайн

Знову їде автобус в Європу,
Матері знову їдуть туди,
Щоб знайти в чужині десь роботу,
Врятувати сім'ю від біди.

Залишають дітей ще маленьких,
І лише як вони підростуть,
Із світів повертається ненька.
Влаштувати дитя в інститут.

Так і в мене дитинство пропало,
Настали безрадісні дні.
Хоч було сліз пролито чимало,
Я й бабуся зостались одні.

До бабусі весь час пригортався,
Нахиляючи голову вниз:
Я її засмутити боявся,
В мене очі були повні сліз.

Було перше причастя у храмі,
Мене бабця за руку вели,
Та тебе не було тоді з нами,
А у всіх дітей мами були.

Враз життя моє стало тривожне:
Я ж без ласки твоєї й тепла.
Мене мучила думка, о Боже,
Як мене ти лишити змогла?

В день набігаюсь я, ляжу спати
І занурю в подушку лице.
Я не плакати хочу – ридати,
Наче серце виймають живцем.

Скільки раз рвала душу досада!
Пригортавсь я до рідних грудей,
І бабусина щира розрада
Мої сльози сушила з очей.

Символічні стрічки пов'язали,
Пролунав вже останній дзвінок,
А тебе не було з нами в залі,
Не повів я матусю в танок.

В атестаті відмінні оцінки.
Знов шофер передачу несе,
Ще одну перегорну сторінку,
А в душі закарбується все.

Щоби втішить, мені подарунки
Ти маршрутками передаєш,
На папері ти шлеш поцілунки,
А дитинства мого не вернеш.

І болить моє серце дитяче,
Знов його спопеляє печаль.
Хоч по скайпу тепер тебе бачу,
Ta від цього не легше, на жаль.

Засинаю з думками про тебе,
І благаю щодня: «Приїжджай!»
Молитви посилаю до неба:
Ти почуй мене, мамо, онлайн!

01.04.2013

* * *

Не смійся над біdnimi,
Bo хто його знає,
Яка буде доля,
Що на тебе чекає.

Диво поміж див

*Посвята майстрині художньої
вишивки пані Зробок Олександри*

Це неймовірне диво серед див
З розпущеніх ниток, шматка тканини!
До вас ніхто таке ще не творив,
Ви – сущий образ творчої людини!

Тут ниточка до ниточки лягли,
Підібрані так вміло кольорами,
Картинами в музеї ожили,
Немов Шевченко розмовляє з нами.

Ось тут висить картина на стіні:
В саду хатина, вишні розцвітають,
Вдивляюся – й здається так мені,
Немов квітки голівками хитають.

Там Катерина у саду сидить,
Напевно, москаля свого чекає...
В долині річечка кудись біжить,
Верба гілля низенько нахиляє.

І знов хатина. Біля неї тин,
А попід тином – мальви на городі,
Ще скільки тут красується картин –
Що ваш талант не оцінити годі.

Вам сам Господь послав великий дар –
Творити ці дива своїм умінням,
І запалив в душі натхнення жар,
Щоб відтворити в вишивках Трипілля.

23.03.2013

Сподівання

День новий лише світає,
Небо загравою горить,
Жайвір в небесах співає,
Грудкою униз летить.

Землю сповили тумани.
Вмілася росами трава,
Над лісами над полями
Промінь сонця виграва,

Люд збудився спозарання,
Зустрічає день новий
І плекає сподівання
На здійснення своїх надій.

Живе кожний в сподіваннях
Своє щастя віднайти,
Поможи нам, милив Боже,
Цю мету всім досягти.

Сподівання, сподівання,
Тільки нас не підведи,
Щоб збулися побажання
Нині, завтра і завжди.

Сонце сіло за горою,
І почав згасати день,
Вечір розсіває зорі,
Знову ніченька гряде.

Несподівано остання,
Може, мить до нас приайде,
Та жевріє сподівання,
Що новий зустрінем день.

04.04.2013

Вітання зі святом

За весь рік свят у нас багато
Поміж усіх буденних днів,
В календарі що день – то свято,
Без меж позначених листків.

Багато свят в нас релігійних,
Існують ще споконвіків,
І ще чимало професійних
Для фахових працівників.

Чимало свят, що звуть державні –
Всі знакові у році дні:
Національні дати славні
І історичні визначні.

До свят ще присвятки є різні –
Це уродини й імена,
Бува, згадаєш, та запізно,
Бо їх в календарі нема.

Є в кожного свята родинні:
В сусіда, подруги, рідні.
Це вкарбувати ми повинні
Глибоко в пам'яті своїй.

Несуть вітання подарунком,
На шире слово не скупись,
Торкнися до щоки цілунком,
Глянь широ в очі й посміхнись.

Щоб краща була доля наша,
Хай серця струменить добро.
Наповниться хай щастям чаша
І ллється в келихи вином.

15.04.2013

Випадок у вагоні

Колись раз батько їхав з сином –
Хлопчині десь під двадцять літ, –
А він радів, немов дитина,
Так, наче вперше бачив світ.

Син руку простягнув у простір
Через відчинене вікно,
Мов їхали кудись у гості –
Світилися лиця в них обох.

Побаченим син милувався,
А потяг швидкість набираєв,
Враз хлопець дуже здивувався
І щиро в батька запитав:

– Чому вперед наш потяг їде –
Дерева ж всі назад біжать?
А тут хтось воду ліє ніби –
На руку крапельки летять!

А ось травичка зеленіє,
Дивися, що це там таке?
З-за хмари сонце знову гріє,
У барвах небо голубе.

Син всю дорогу дивувався,
Нового стільки бачив ще.
Щасливий батько посміхався,
Не зводив з хлопця він очей.

Напроти них сиділа пара
І висновок зробила свій,
Зі співчуттям звернулись зараз:
– Ти, батьку, з того не радій!

Біду ми розумієм вашу,
Звичайно, ви вже нас простіть,
Послухайте пораду нашу:
Ви сина в клініку везіть.

Поглянув батько, посміхнувся:
– Тепер вже з сином все гаразд,
Він тільки з клініки вернувся
І це все бачить перший раз.

13.08.2013

Спіши до мами

Знову весна, співають солов'ї
І світить ясне сонечко над нами,
Радіють всі: дорослі і малі, –
Бо свято – День всесвітній мами.

Нас мама в болях привела на світ,
В життя вела по праведній дорозі
І берегла завжди від різних бід,
На схилі літ за нас вона в тривозі.

В цей день спіши до мами звідусіль,
Лише на мить, її щоб привітати,
Бо втрати мами – це великий біль,
Відчуєш це тоді, коли вже втратиш.

01.04.2015

Вітання в літній час

У цей прекрасний літній час
Усі скарби земні для вас!
Нехай у вашому житті
Вам помагають
Всі святі!

Ще довгого бажаю віку,
Щасливих днів для вас без ліку
В достатку, радості й здоров'ї,
В родиннім затишку, в любові!

05.06.2013

Я збираюсь за межу

Не сумуйте за мною, не плачте:
Я збираюсь від вас за межу,
Як вчинила вам біль, то прощайте,
Не тримайте образ, я прошу.

З Богом жити завжди я старалась,
Вчила вас так і внуків своїх,
Закон Божий не раз нарушала,
Бо безгрішних нема на землі.

І до праці вас, діти, привчала,
Щоби чесними були в житті,
Десять пунктів тих щоб пам'ятали –
З ними легше іти по путі.

Ще любити життя я навчала,
Ту калину, що в лузі цвіте,
Поважати батьків наших славу,
Ще благала любити людей.

Не паплюжте той край, де родились,
І той дім, у якім живете,
І цініть вчителів, що вас вчили,
Стежку ту, що додому веде.

І не плюйте ніколи в криницю,
Із якої ми воду берем,
Бо колись, як захочем напиться,
Води чистої там не знайдем.

Я вас кожного щиро любила,
Віддавала усе, що змогла,
Від очей злих я вас хоронила
І від різних хвороб берегла.

А тепер ви усі вже дорослі,
Крила ваші вже стали міцні,
Та, на жаль, не прийду я у гості,
Не дозволено буде мені.

Із-за хмари на вас подивлюся,
Дощик з неба сльозою впаде,
Я зорею для вас засвічуся –
Теплий вітер легенько війне.

12.09.2013

Подих смерті

Смерть дихає усім нам за плечима
І потайки за нами вслід іде,
Та ми її не бачимо очима,
Лиш вітром подих смерті промайнє.

Не раз цей подих дехто відчуває –
Холодним потом вкриється чоло.
На щастя чи на жаль, ніхто не знає,
Коли торкнеться нас її крило.

Хто народився, мусить той померти,
І кожному призначений свій час.
Ніхто не заховається від смерті,
І не відкупиться ніхто із нас.

Смерть ангельським цілунком доторкнеться,
З очей прощальна скотиться слюза –
В цю мить життя людини обірветься
І полетить душа у небеса.

12.05.2014

Світла пам'ять

*Євгенові Коніву, другові
та колезі по творчості*

В його дім я прийшла – був вже вечір,
Біля нього стояла рідня,
Чорна шаль впала шовком на плечі,
Під ногами гойдалась земля.

Не було майже місця в хатині –
Так багато зібралось людей.
З співчуттям я вклонилася людині
І втерла сльозу із очей.

Зупинила на ньому свій погляд.
Він, здавалось, всміхнувся мені.
І в уяві моїй ожив спогад,
Коли разом писали пісні.

В грудях серце забилось частіше,
Затремтіла на віях сльоза,
«Може, ми не зустрінемось більше», –
Якось з сумом до мене сказав.

Подивилась востаннє на нього
І рукою поправила шаль.
Він, як всі, хотів жити ще довго,
Та життя обірвалось, на жаль.

Я молитву промовила тричі:
Хай земля буде пухом свята.
Чорна шаль впала сумом на плечі.
«Прощавай», – ледь шептали уста.

04.02.2014

Родичеві Ярославу

Тобі лягла невідана дорога...
З тих пір пройшло вже довгих десять літ.
За тебе молитви шлемо до Бога,
Щоб звався раєм твій тамтешній світ.

Так передчасно ти нас всіх покинув...
На тебе чекала теж рідня:
Твій батько, мати, три брати й дитина,
Та ще найперша донечка твоя.

Наш найдорожчий тато, брате, муже,
Ти смутку нам великого завдав,
Тебе любили всі: родина й друзі,
Сусіди й ті, хто просто тебе знав.

Багато часу ти проводив в храмі,
Отець тебе любив і поважав,
Ти був опорою у тім житті для мами,
Ти нас усіх любив і поважав.

Ти дивишся на нас сьогодні з неба –
Ми всі в твоєму домі, як колись,
І у молитві згадуєм про тебе,
Тут найдорожчі люди знов зійшлися.

Поглянь: тут з нами є маленькі діти –
Та це ж онуки й правнуки твої!
Бо ти не встиг їх бачити й радіти,
У Господа закони є свої.

Тепер ти десь в невіданому світі
І, як колись, піклуєшся про нас.
Як зірка, може, ввечері нам світиш
Чи теплим вітром доторкнешся нас.

Вересень 2013

Пісні дзвенять без тебе

Євгенові Коніву

Тебе між нами вже нема,
Та плин життя не зупинився:
Знов за вікном прийшла весна,
На вишні білий цвіт з'явився.

В гаю в'ють гнізда солов'ї,
Крильми тріпоче жайвір в небі,
Ми чуємо твої пісні,
Які дзвенять тепер без тебе.

Нащадкам ти залишив слід,
Який не змиється дощами,
Колись, через багато літ,
В серцях ти житимеш піснями.

Пішов ти в вічність із життя,
Ta з пам'яті тебе не стерти.
Творці не йдуть у небуття –
Судилось жити їм в безсмерті.

08.03.2014

* * *

Єднаймося, мої
Брати і сестри,
Одну Христову
Віру збережімо.
Господній Син,
У третій день воскреслий,
Єдину церкву
Нам залишив всім.

Пісня повертає час

Сидить бабуся на порозі,
Гортає спогади далекі.
Гуляють пари по дорозі,
До гнізд вертаються лелеки.

Прижмурила старечі очі
І задивилась на калину:
Колись, було, з куща щоночі
Лунала пісня солов'їна.

Бувало, сіла на лавчину,
Не чула, як гукає мати,
У коси заплела калину,
Гайда з дівчатами гуляти.

Забилося частіше серце,
Ледь-ледь помітно посміхнулась:
За довгі роки, мабуть, вперше
Сумную пісню затягнула

Про ту вербу, що нахилилась
В долині низько над водою,
Про дівчину, що зажурилась...
Яку ж Господь пошле їм долю?

Неначе в юність повернулась:
Враз розрівняла свої плечі,
Зненацька ніби посміхнулась...
Вже в сутінках ховався вечір.

Життєві сторінки гортала,
І заспівала колискову,
Яку ще первістку співала,
Колись в житті ще молодому.

Знов посміхнулась, так здавалось,
Та раптом слізози витирає:
В піснях життя мов повторилось,
Лиш пісня час нам повертає.

07.03.2012

Художник і п'яничка

Колись весняною порою
До нас п'яничка приблукав
І тут в затінку під вербою
На лавці дуже часто спав.

Він часом спати міг до рання,
Брудним лице було не раз,
А так мужик був непоганий,
Лиш недоглянутий весь час.

Якось було одного разу:
Художник у дворі гуляв,
Помітив гостя він відразу.
Картину з нього змалював.

Його лише лице і руки.
А одяг сам домалював,
Дав капелюха ще до куртки
І паличку у руки дав.

Тоді п'яничці цю картину
Уже готову показав:
— Чи знаєш ти оцю людину? —
Його зненацька запитав.

П'яничка пильно роздивився
І здивувався: — Та це ж я!
Якось я дуже тут змінився...
Фізіономія ж моя.

— Тобі сподобалось? Признайся!
Усе зміни в житті своїм!
Та ти ж не пий і не валяйся,
І зробишся таким, як він!

07.03.2014

Новела про Євпраксію

Оця історія працьовня,
Що стала п'ятсот літ тому,
Почула я її недавно –
Таку трагічну і сумну.

Була князівна Євпраксія
Така ще юна, ще дитина.
Та тільки доля нещаслива
Припала на її життя.

В чужі краї дав заміж батько
За молодого короля,
Здавалось, житиме в достатку,
Та красеня війна взяла.

Старий король узяв, щоб жити,
Іще незайману жону.
Та не зумів її скорити –
Не віддалась вона йому.

Тоді він кинув на поталу
Її злочинцеві, на сміх,
Краса його зачарувала –
Він познущатися не зміг.

– Сказала так княжна до нього:
Безсмертним можеш бути ти!
Я зілля дам тобі такого,
Яке в цім може помогти.

Аби я не змогла збрехати,
Переконайся у цю ж мить:
Як зілля буду це тримати,
Моя голівка не злетить.

В злочинця засвітились очі,
Що аж розширились зрачки
– Безсмертним бути хто не схоче?
Переконаюся таки!

Свпраксія в руках тулила
Звичайне зілля в судний день.
Мечем він замахнувсь щосили –
Голівка впала із плечей.

Так захистила свою гідність,
Зі злом боролась, як змогла,
І непорочною у вічність
Княгиня юна відійшла.

08.03.2014

* * *

Скажи мені ласкаве слово,
Торкнись цілунком до щоки,
Тоді вмить очі волошкові
Засвітяться, немов зірки.

І посмішка лице зігріє,
Розтане крига на душі.
А серце враз помолодіє,
Де й дінуться тривоги всі!

09.03.2014

Привітання колезі

Старовинний Золочів довкруг рівнини –
Про край цей чудний чула я не раз:
Там народився у селі хлопчина,
Який живе й працює серед нас.

Ім'я тобі подарували зорі,
Там поміж ними ангел пролітав,
Романа свято відзначали вчора –
Тебе той ангел під опіку взяв.

Ти виростав, мужнів, наук набрався,
Роки, мов ріки, швидко так пливли,
Ти дівчину зустрів і закохався,
Вас радують вже нині два сини.

Із вигляду ти сім'янин щасливий,
Спеціаліст ти – руки золоті,
Тебе всі поважають в колективі.
Сім'я – найперше у твоїм житті.

Надійний друг, розумний, рботящий,
Тобі властиві, чесність й доброта,
Ти серед нас – такий найкращий,
У тебе є душевна чистота.

І я тебе лише такого знаю –
Вже стільки літ живемо поряд ми!
Тобі всього найкращого бажаю,
І побажання щирі нині ти прийми.

30.11.2011

Любові Миколаївні

Лікареві з Коломиї

Колись давно в селі на Прикарпатті –
Кольори осінь сипала в садах –
Жила родина у біленській хаті,
Їм дівчинку приніс на крилах птах.

Тоді в цей день зібралась вся родина,
Назвали дівчинку батьки Любов,
Через роки усі зібрались нині,
День уродин святкують нині знов.

В житті, буває, закрадеться осінь –
До вас не доторкнулася вона:
Ви як були колись струнка, ще й досі,
Як в юності, дзвенить в душі струна.

Родились ви під знаком скорпіона,
Ось що про вас тут пишуть звіздарі:
Така привітна, мила і достойна –
Найкращі з рис, які є на землі.

За покликом ви лікар є від Бога,
І вам халат біленський до лиця,
Не скривдили ви й мислями нікого,
До вас приходять люди без кінця.

Шанують люди вас в селі і в місті,
Давно вас знають у окрузі всі,
Спеціаліст ви на своєму місці,
У вас найкращий апарат УЗІ.

15.11.2011

* * *

Отож сьогодні в це прекрасне свято
Прийміть від мене щирі ці слова:
Від всього серця хочу широко побажати
Впродовж життя душевного тепла,
Щоби у серці радість не згасала,
І щоб з лиця назавжди смуток щез,
Кохана будь, і щоб сама кохала.
А днів щасливих щоб було без меж.

Веселі етюди

Втопились хмари глибоко в ставку,
І сонце промені в воді полоще,
А на березі лине знов «куку»,
У очереті зграйка риб хлюпоче

Калина хилить віти до води,
Квітки собі голівками хитають,
А біля неї явір молодий,
Неначе легень, плечі розправляє.

Тут дика качка вивела малят,
Гелгоче щось до них, немов щебече,
Шикуються із очерету в ряд.
Далеко десь вода об скелю плеще.

Закрався вечір – зникло все в момент,
Та темрява не стала на заваді:
В долині чути жаб'ячий концерт
І солов'ї співають серенади.

14.06.2014

* * *

Для щастя
Треба небагато:
Трохи
Спокійного буття –
І на душі вже
Стане свято,
І стане казкою життя.

Щира розмова

Якось дві жіночки зустрілись,
Близькі колишні коліжанки,
Від щастя лиця зашарілись...
– Йдем кави вип’єм філіжанку.

Розговорилися там щиро:
Одна жалі свої складала,
А інша так собі грайливо
Уважно слухала й мовчала.

– Я все про себе та про себе...
А ти чому мовчанку гониш?
Чи добрий чоловік у тебе?
Мені нічого не говориш...

– Та що ж тобі сказати маю? –
У відповідь всміхнулась гречно.
– Поглянь, як гарно виглядаю.
Щось говорити недоречно.

Коли ще королева Бона
Уперше до народу вийшла,
На голові її корона –
Коментарі були вже зайві.

06.07.2014

* * *

Якщо, здається, гріх буденний,
Та кожний з них важливий гріх.
Молись до Господа щоденно,
Щоби позбутись швидше їх.
Лінівства ти зумій позбутись,
А ще недбалство подолати,
Від себелюбства відвернутись
Та з марнослів'ям попрощатись.
Тоді гріхи підуть від вас,
А в житті буде все гаразд.

18.03.2015

Самота

А самота знов душу сповива....
Так день за днем спливають роки...
І не покинута, і не вдова,
Та, як билина в полі, одинока.

Як самота присутня у житті,
Тоді така у грудях порожнеча!
І так немов стоїш на півпуті,
Жалі складати просто недоречно.

Там, у могилі, також самота,
Коли на грудях руки ти складаєш,
Кругом панує морок й німota,
Ta тільки ти тепер вже не страждаеш.

I як до всіх, колись твій час прийде –
Життя земне проходить дуже швидко.
Твоя слізоза з небес дощем впаде,
Краплинами постукає шибку.

24.07.2014

* * *

В житті не було
З ким радіти –
То ж легше буде
У тамтешнім світі.

Неповторна помилка

Дивлюсь на тебе котрий раз,
Так, ніби бачу тебе вперше.
Знайомі ми були весь час,
Як в юності, тріпоче серце.

А ти прекрасний, як колись,
Міцна статура чоловіча,
Та ми з тобою не зійшлися,
Бо доля нам судилася інша.

Занапстила я себе,
Бо молода була і горда,
Тоді обрала не тебе –
Сталась помилка неповторна.

Життя проходить крізь роки,
Та каяття приходить пізно.
Якщо ми робим помилки,
За них ми мусим відповісти.

20.08.2014

* * *

Якщо ти по щаблях
Угору піднялася, людино,
То надто не пишайся тим,
Бо вниз й наверх
Господь дає драбину.
Тоді летіти важко
Буде з висоти.

24.07.2014

* * *

В житті буває часто,
Що друзів є багато
І є, з ким поділитись,
Та не спіши завчасно –
Не завжди в будень свято –
Аби не помилитись...

* * *

Не корч із себе робота
Визначся, людино,
Чим тобі займатись:
Якщо ти швець,
Ший чоботи!
До одягу навішо
Тобі пхатись?

Ювілейне привітання

З нагоди п'ятдесятиліття

У цей прекрасний літній день,
Коли скрізь зелені багато,
У полуничевий ювілей
Вас хочем щиро привітати.

У цю червневу днину літню,
Залиту сонячним добром,
Господь вам душу дав привітну
І серце, сповнене теплом.

Ви рідний всім у колективі,
Прекрасний в домі сім'янин.
Від Бога керівник дбайливий.
І добули поважний чин.

Тут скрізь господарська рука,
Яка зерно з полови висіває.
Здоров'я дать гірська ріка.
Від щастя погляд нехай сяє!

Хай виграють для вас потоки,
Дзвенять пташині голоси,
Господь дать віку до сто років,
А щастя – із води й роси!

10.06.2013

Велика втрата

*Світла пам'ять покійній
Ані Орисик*

Прийшов той час і та хвилина –
Торкнулась смерть до вас крилом,
І раптом серце зупинила,
А ви заснули вічним сном.

І душу ангел взяв на крила,
Поніс в незнані нам світи,
Де ваша вся рідня спочила
І де немає суети.

Пройшла весна, настало літо,
Яке чекали ви щодня.
Цвітуть навколо хати квіти –
Лише засмучена рідня.

Нелегко доля ваша складалась..
У час важкий після війни
Ще зовсім юною скитались
Десь на просторах чужини.

Тоді сім'ю свою створили,
Звели удвох свій власний дім,
Гніздечко для родини звили
І діточок ростили в нім.

Життя, як в кожного і всюди,
У всій його красі пливло;
То радість наповняла груди,
То серце з відчаю пекло.

Душею щира до безкраю –
Була такою до людей.
І відколи я пам'ятаю,
Було багато в вас гостей.

Та й люди вас усі любили,
І поважала вас рідня,
Як покидали вас вже сили,
Провідували вас щодня.

Любили вас і діти, й внуки,
Весь час ви не були одні.
Розділяли ваші муки
Невістка й син до кінця днів.

Ще мали ви доночку єдину,
Яку пригріла чужина,
І в цю останюю хвилину
Побути з вами не змогла.

Для нас усіх велика втрата,
Що вас нема вже серед нас.
Така сумна здається хата,
І траур на душі весь час.

Коли у небі ясні зорі
Засіються в вечірній час,
То поміж ними пильним зором
Шукати будемо там вас.

20.06.2014

* * *

Буває, що сонечко світить
І радісно так на душі,
Та з нас ніхто не помітить,
Що вже стоїмо на межі.

Роки відлетіли птахами,
І росами змилася краса.
Недавно були дітлахами —
А вже посивіла коса.

Радій, коли серце співає,
Допоки ще маємо час:
Ніхто з нас ніколи не знає,
Коли Господь вкаже на нас.

28.07.2015

* * *

Якщо ти не бажаєш
Зла ні кому
І з вірою у серці
Ти живеш,
У домі мир і
Злагода твоюому,
Чесноти ті —
Життя твоого сенс.

Пам'ять киці Насті

Хто народився, мусить вмерти,
Ніхто тих не змінив законів,
І не уникне ніхто смерті,
Бо смерть не має заборон.

У кожного своя година,
Коли прийде – того не знає
Ані тварина, ні людина,
Лише Господь смерть посилає.

І смерть прийшла до тебе, кицю,
А я тебе не захистила,
В своїх розширених зіницях
Ти порятунку в нас просила.

І біль, і жаль стискає серце:
Одній мені ти довіряла,
Коли прийшла година смерті,
А я тебе не врятувала.

Коли з тобою я прощалась,
Ти, кицю, наче говорила.
А очі сумом посміхались,
Я потім їх тобі закрила.

З усіх була ти найгарніша,
Найрозумніша киця Настя,
На жаль тебе немає більше,
Та ти була в нас – яке щастя!

Ти відійшла в світі незнані
І засмутила мою душу,
Та повернешся лише снами,
І з тим тепер я жити мушу.

Тебе ми, кицю, поховали
В своїм городі під сосною,
Щоб різні квіти розквітали,
Їх посадили над тобою.

19.03.2015

Той Тайсон

Малесенький собака-карлик –
Вухаста в нього голова,
Окрас у нього дуже гарний –
Неначе іграшка мала.

Сам чорний, із підпалом лапки.
Його порода – той-тер’єр
Не допускаєм навіть гадки:
Без нього як були б тепер?

Він веселить усю родину,
Цілує, лащиться й гарчить.
Найбільше любить господиню,
Бо дисципліни його вчить.

Вона ж гуляє з ним найбільше,
До друзів в гості ходить з ним,
А ще для нього найрідніша,
Бо принесла його в наш дім.

Ще грізним він буває часом –
Собака «сильна» той-тер’єр!
Успадкував ім’я той – Тайсон,
Як знаний чемпіон-боксер.

19.07.2015

В грудях птахом
Забилось сердечко,
Цвітом рожевим
Че зацвіло.
Заспівав під вікном
Соловейко —
Че кохання до тебе
Прийшло.

Ти – моя королева

Зійшла в небі вечірня зоря,
Мов в полоні, я йшов за тобою,
Де були ми лише – ти і я,
Де схилилась верба над водою.

Заблистала на травах роса,
Наче хтось діаманти розсипав,
Було чути десь там в небесах,
Вдалині ключ лелечий курликав.

Жовте листя летіло до ніг,
В тишині дзюркотіли джерела...
Я тебе не кохати не міг:
Ти – у царстві моїм королева.

Тебе ніжно за руку я взяв
І зізнався в палкому коханні...
Місяць з неба на нас поглядав...
Я уста цілував полум'яні.

14.11.2012

Цей танець був для нас

Оркестр у залі вигравав,
І плавно пари танцювали.
Серед усіх тебе обрав –
Ти, як сніжинка, закружляла.

Я кожен погляд твій ловив,
А ти немов когось чекала.
Свій спокій там я загубив –
Тоді ти не мене шукала.

Ще зовсім юний, я страждав:
Ти хлопця іншого зустріла...
Пояснень чути не бажав,
Любов в моєму серці тліла.

І наші розійшлися стежки,
Все відпекло і відболіло,
Відтоді вже пройшли роки,
Ta раптом серце знов занило.

Про зустріч нашу не гадав,
Здавалось, не було вже змісту,
На щастя, мабуть, Бог так дав:
Приїхала ти в наше місто.

Весілля в подруги було,
А ти була за дружку в неї,
Запрошені, ми з другом вдвох
Прийшли до дівчини тієї.

Тебе я вдруге там зустрів...
Мене ти ніби не впізнала.
Я привітатись лиш хотів,
Ta раптом музика загrala.

По струнах вдарив музикант,
По скрипці застрибали пальці,
Я підійшов несміло так,
I запросив тебе до танцю.

Так мелодійно линув вальс,
Знов плавно пари танцювали,
Мені здавалось: лиш для нас
Цей танець музиканти грали.

— Тебе нікому не віддам, —
Прошепотів тобі на вушко.
Як сталось це, не знаю сам:
Я вкрав з весілля свою дружку.

Обняв я твій дівочий стан,
Назвав коханою своєю.
— Почнім все з чистого листа,
І стань дружиною моєю.

Мені ти не сказала «ні»,
Змахнула лиш слізу рукою:
— Тоді цей хлопець — брат був мій,
Тепер не згубимось з тобою.

15.02.2013

* * *

Такі слова — це
Не новина,
Що кожна помиляється
Людина,
Лиш дурень
У своїм житті
Доводить вперто
Правоту.

Зрада

Скажи мені правду,
Кохана дівчино,
Навіщо за мене
Ти заміж пішла?
І серцю моєму
Ти біль причинила –
Ти іншого хлопця
В наш дім привела.

Подумай, навіщо
Наш син сиротою
При нас, ще живих
Буде в світі рости?
І житиму я між людьми
Із ганьбою!
Від мене пішла
Через іншого ти.

Навіщо нам те,
Щоб судили нас люди?
Чому б не прожити
Нам разом життя?
Повір, тобі краще
Без мене не буде!
Без батька не буде
Щасливим дитя.

Загляньте синочкові
Нашому в очі
І скажи, що не любиш
Ти більше мене,
Що з дядьком чужим
Проводитимеш ночі.
Як він підросте,
Чи побачить тебе!

Чому ти, кохана,
Мене залишила?
Чим кращий від мене
Цей хлопець, скажи?
Чи вабить тебе
У нього машина?

Забудь ти про нього
Й сім'ю збережи!

Невже ти ніколи
Мене не кохала?
Тепер своє щастя
Із іншим знайшла...
Навіщо у храмі
Ти клятву давала?
Подружньої вірності
Не вберегла!

19.08.2012

* * *

Якщо нема,
Кого ти любиш,
Пораду вислухай мою:
Люби того,
Хто тебе любить,
Щасливу з ним
Збудуй сім'ю.

Безнадійне чекання

Кожен раз приходжу я сюди,
Де були ми з тобою востаннє,
Знову в білім тумані сади,
Наче вічність застигла в чеканні.

Ще не щез в моїх грудях той щем,
На мить серце немов завмирає...
Час нестерпно рікою тече
І далекий мій спогад змиває.

Повертаюсь додому вночі,
Як погасне зоря в небі рання,
Сльоза скотиться враз по щоці,
Така чиста, як наше кохання.

Не спинити нікому ріки!
Безнадійно тебе так чекаю,
Коли згаснуть у небі зірки.
Вони вже не засяють – я знаю.

Запалю на столі я свічу,
Наллю келих вина аж до краю
І до тебе в думках полечу,
Наче книгу життя я гортаю.

І вино п'янке вип'ю до дна –
Хай іскряться жаринки останні!
Знов весну я зустріну одна
У своїм безнадійнім чеканні.

14.02.2012

З тобою бути я хотів

В твоїх очах блакитне небо
І два шнурочки чорних брів,
Я б зіроньку дістав для тебе,
З тобою бути я б хотів.

Хотів щоб стала ти моєю,
Пройти з тобою крізь літа.
Тебе назвати хтів своєю –
Ти не сказала мені так.

Дзвенягть потоки водограю,
І не стихає шум ріки,
Тебе я над життя кохаю,
І я не раз просив руки.

Собі ти іншого обрала,
Чомусь так сталося на жаль.
Мені лише «пробач» сказала,
В душі залишилась печаль.

20.09.2012

* * *

Йдемо не раз
Ми впевнено ходою,
Та перепони скрізь
Бувають завжди.
Лишє нема ніде
Напівлюбові.
І не бува ніде
Напівнеправди.

Не шукай

Вкрилось золотом листя зелене,
І кудись заховалось тепло,
Прийшло бабине літо до мене.
Срібне пасмо лягло на чоло.

Не шукайте мене серед квітів:
Як вони, я уже відцвіла.
Вже не та, що колись в цілім світі
Найдорожча для тебе була.

Не для нас соловейко співає,
І з троянд не летять пелюстки,
І давно я тебе не чекаю –
Журавлем відлетіли роки.

Мов блавати, таке синє небо.
Ми дивились не раз – я і ти.
Чомусь нині згадала про тебе...
Сумно лине десь «кру» з висоти.

19.10.2012

* * *

Як дуже хтось
Тебе образив,
За пазуху зла не клади,
Забути важко
Все відразу,
Та час загладить
Всі сліди.

Хрест кохання

Ми сиділи удвох під вербою,
Вечір висіяв зорі ясні,
Я тоді милувалась тобою –
Ти співав під гітару пісні.

Як затихла надовго гітара
До нас з гаю долинуло «тъох»,
З моїх уст ти пив любошів чарі,
До світанку п'яніли удвох.

Нам здавалось, що вік будем разом
І розділімо радість й печаль,
Тільки позабув все відразу,
Лише я не забула, на жаль.

Мене будять у сні твої очі –
Не покрив усе час забуттям.
Хрест кохання взяла я на плечі
І несус я його крізь життя.

22.10.2012

* * *

Що так тривожить
Мою душу
І неспокійні мої сни?
То пам'ять спогади ворушить...
Прошу, мій спокій не буди!

Ми ні на що не мали прав

*Без радості любов –
Розлука без печалі.*

Володимир Курдячев

Іду осінніми стежками,
Під ноги жовтий лист летить.
Усе скінчилося між нами –
У грудях болісно щемить.

Думки мов вітер розганяє,
В клубок зібралися жалі,
Зі мною тугу розділяє
Сумний крик в небі журавлів.

Малює осінь візерунки,
Неначе в душу зазирне,
Згадала раптом поцілунки,
Якими звабив ти мене.

Немов вина п'янкого келих
Відчула присмак на губах...
Твої слова – мов листя шелест...
Знов закурликас сумно птах.

До нас само прийшло кохання,
Його ніхто з нас не чекав...
І не було в нас слів признання –
Ми ні на що не мали прав.

Немов окови нас тримали,
Йшов рік за роком плин життя,
Кохання ми, як дар, приймали,
Хоч не було в нас майбуття.

Ми знали, що той час нагряне,
Свій келих вип'ємо до дна.
Образ не буде поміж нами –
На нас двоїх одна вина.

І сталось все, як сподівались,
Де є початок – є кінець.
З тобою ми не попрощались...
В душі залишився рубець.*

03.11.2011

---

* Сюжет з фільму «Кровинушка».

Спогад стукає у шибку

Дивлюсь в минуле, як в вікно,
Гортую сторінки забуті,
Усе, що так було давно,
На жаль, не можна повернути.

Чи згадуєш колись, бува,
Проведені зі мною ночі
І ті, що промовляв, слова?
Як обіймав мій стан дівочий?

Той поцілунок, що не раз
Обпалював уста невинні?
І те усе, що перший раз
Було за річкою на сіні?

Ніч зоряна все сповила,
Було далеко чути скрипку.
Вже юність росами спливла,
Лиш спогад стукає у шибку.

03.09.2013

* * *

Жадібність, заздрість,
Спокуса і гнів,
Ревнощі, страх,
Ще гордinya і зрада...
Не чини тих
Безглуздих гріхів –
Роду мудрого
Добра порада.

01.10.2014

Будь сильною

Я у тобі зустріла друга
У цім краю, мені чужім,
Де полонила мене туга,
Я прийняла тебе в свій дім.

Я вірила у дружбу ніжну,
Гадала, завжди збережу,
Та схаменулася запізно,
Переступили ми межу.

Ти зрікся титулів і слави,
Аби лише зі мною був.
І пересуди не злякали –
Про все на світі ти забув.

Казав не раз: що з нами буде?
Мабуть, приайдеться розійтись...
Що будуть нас судити люди,
Як перелюбників, колись.

Ти говорив: – Ні краплі болю
Тобі, кохана, не завдам
І, хоч не буду я з тобою,
Тебе я скривдити не дам.

Вже стільки літ пройшло відтоді,
Слова ці в мене дзвоном б'ють,
І їх мені забути годі:
Будь сильною – мене забудь.

Я сильна стала, як ніколи,
Не люди – Бог нас розлучив...
В душі не згас той жар любові,
Який колись ти запалив.

12.12.2012

Спокусливий гріх

На твою вію сіла
Із неба сніжинка
І скотилась росою
Униз по лиці.
Заблистіла барвисто
Світла краплинка –
Діамантом заграли
На мить промінці.

Я подумав, що плачеш,
Моя ти кохана,
В моїх грудях забилося
Серце, мов птах,
І торкнувся цілунком
До уст полум'яних –
Заіскрилися вогники
В твоїх очах.

Я тоді обіймав тебе
Пристрасно вперше,
Розливався рум'янець
На юних щоках,
Випинались під шовком
Дівочій перса,
Твоє тіло тремтіло
У мене в руках.

Немов сивий туман
Нас сповив пеленою,
А на трави шовкові
Летів білий сніг –
Ми в коханні купались
В той вечір з тобою,
Смакували солодкий,
Спокусливий гріх.

05.02.2013

Втрата друга

Твоя смерть сколихнула мене
І забилося серце частіше,
Я давно покохала тебе,
Але ми не зустрілися більше.

Ти пішов у незвідану даль,
Було це пережити непросто,
Сповила мою душу печаль,
В мое серце біль влучив так просто.

Ти прости! Я в твій дім не прийду
І в цей день мене в храмі не буде,
В путь останню я не проведу,
Щоб не бачили сліз моїх люди,

Налилось мое тіло свинцем,
На колінах молюсь я і плачу,
Закриваю руками лицє,
Щоби з рідних ніхто не побачив.

Теплим літом до мене прийди,
Осуши мої сльози на сонці,
Білим снігом сліди замети,
І узор намалюй на віконці.

20.02.2013

* * *

Не суди ти нікого,
Як не знаєш провини,
То й сам ти ніколи
Не будеш судимий.

Коли цвіли каштани

Гуляв я в парку навесні,
Коли уже цвіли каштани,
Пташині слухав я пісні,
Дивився, як гуляли пари.

І зупинився я чомусь –
Стояла дівчина самітня,
Лилась чужинська мова з уст,
Вона була така привітна.

Така красива, молода,
Коса русява, сині очі...
Чи сталася якась біда?
Чи щось мені сказати хоче?

Я погляд відвести не зміг,
Мене немов заворожили!
Летіли пелюстки до ніг –
Ми жестами заговорили.

Порозумілись ми, тоді
Ще довго в парку вдвох гуляли,
Були ми зовсім молоді,
Нам юність все перекладала.

І вивчив мову я її,
Вона вкраїнську полюбила,
Зійшлися ми в поглядах своїх –
Любов нову сім'ю створила.

03.03.2013

* * *

Життя щоб прожити,
Та без суєти,
Краще з мудрим згубити,
Аніж з дурнем знайти.

Зупинись

Я чув благання, бачив слізози,
Тіла у крові, непорушні,
Летіли з уст моїх погрози –
Я був маніяк черствий, бездушний.

В руках знов жертва помирала –
І тут я образ твій побачив:
Кров мені в жилах застигала,
І я відчув, як серце плаче.

Всередині почув я голос:
– Ти зупинись, не смій убити!
Поглянь, яка краса навколо!
Тебе Господь створив любити.

Мене ти мов заворожила!
Не міг звести на тебе очі,
Кудись моя поділась сила.
Я зрозумів: тебе я хочу.

І тут у мене задум виник,
Як серце те завоювати.
І раптом пролунав, як вирок:
Давно мужську ти гідність втратив!

Я так тебе хотів обняти,
Торкнутися до тіла твого,
Те почуття щоби піznати,
Що потрясло мене цілого.

І відповідь почув невтішну...
Ти посміялась наді мною,
І вже з тобою ніч провівши,
Я наче захворів тобою.

Сам із собою став змагатись,
Дух диявола боровсь з тобою.
Ніхто з них не хотів здаватись,
Ледь не покінчив я з собою.

Хотів у лоб пустити кулю,
Дияволу віддати душу,
І скрутив в кишені дулю:
Живим залишитись я мушу.

Всю силу вклав, щоб стати гідним,
Щоби старе не повернати.
І щоби їй стати потрібним,
Прийшлося смерть імітувати.

Поїхав я в чужу країну.
Щоби ніхто не чув й не бачив.
Узяв її вже як дружину,
І там життя своє покращив.

Любов і віра творять диво,
Лише повірити це треба.
І проживеш свій вік щасливо –
Зіде благословення з неба.

Народна мудрість так говорить,
У серці зла щоб не тримати.
Любов руйнує навіть гори
І може храми будувати!

27.03.2013

* * *

Колись мене батько
Так вчив.
Коли я ще
Ходила до школи:
Ти гідність
Чужу не топчи,
Так слави собі
Не здобудеш ніколи.

Ти пробач

Ти пробач, що я не прийшла
Не могла тебе бачити мертвим,
Лиш від думки здригалась душа –
Усе тіло немовби затерпло.

Туга чайкою в небі літа,
Серце наче окови скували,
Вже навіки застигли уста,
Які пристрасно так цілували.

Я у свято до храму прийду,
І на картку ім'я твоє впишу,
В молитвах на коліна впаду,
Щоб почув молитви ці Всешишній.

03.07.2013

Маленький рай

Я чую: скрипка десь далеко грає.
Закрию очі – бачу рідний край.
Лелека низько над селом літає,
Батьківська хата – мій маленький рай.

А скрипка грає, серце розриває,
І по лиці скотилася слюза.
Нічого в світі кращого немає,
Як сходить сонце й жайвір в небесах.

27.03.2013

Нам не згасить цей жар

За стільки літ
Ти знов мені наснівся,
Що ти мене поцілував в вуста.
Здавалось, це не сон,
Була це дійсність:
Ти, ніби наяву, обняв мій стан.

Забилось серце,
В грудях кров заграла,
І спогади миттєво ожили,
Я так тебе
Єдиного кохала,
Та ці роки мов води пронесли.

Не раз вночі
Приходив ти до мене,
Шептав так ніжно:
Я тебе люблю –
Тоді кругом цвіли
Луги зелені
І соловейко не стихав в гаю.

Весна завжди –
Це паростки любові.
Комусь любов постука восени,
Та не згасить в мені
Цей жар ніколи,
Що стільки літ в мої
Приходить сни.

04.03.2013

Коли тобі за сорок

Чому тебе зустрів я так невчасно?
Дружина в мене і дорослий син...
Мутнів мій розум, кров бурлила страсно,
Здалось, не зупинюсь ні перед чим!

У голові думки снувались роєм:
Невже їх викреслю з свого життя?
А чи збудую щастя я з тобою
І чи не буде потім каяття?

Невже усе пройшло, відгомоніло,
Любові наче й сліду не було...
Не раз щось в грудях боляче занило,
Такого бути навіть не могло.

Як можу я усе сам потоптати,
Те дороге, що люди звуть «любов»?
Моя сім'я, моя дружна, мати –
Невже подібне віднайду я знов?

Дружині осушив цілунком сльози,
У сина прощення я попросив.
До пропасті за крок був на дорозі –
Простіть мене, я вас весь час любив!

Простіть мені – моя це лише зухвалість,
Як міг таке дозволити собі!
Це, мабуть, в думці промайнула старість...
Бува таке, як сорок вже тобі.

04.03.2013

* * *

Перегорни ще раз сторінку
Свого щоденного буття,
Щоб до кінця свого віку
Провів ти праведно життя.

Бережіть мить

Я не знала, коли тебе поруч не буде,
Що залишусь такою самотньою я,
Що досада мої розриватиме груди
І щодня промовлятиму рідне ім'я.

Я без тебе немов у безлюдній темниці,
Де кругом почорніла й засохла земля.
Я без тебе немов у жару без водиці,
І так хочу почути тебе знову я.

Мов тікає у мене земля під ногами,
Ясне сонце у небі наче згаса,
І прекрасне те все, що було поміж нами,
В моїх спогадах знову щораз воскреса.

Та на все – Божа воля, і треба змиритись...
Ми кохання пили, наче з чаши вино.
Може, вже не прийдеться ніколи зустрітись,
Бережімо цю мить, що була так давно.

02.07.2013

* * *

Поперед батька
Не біжи,
І пасти задніх
Не захочеш.
Та «гоп» ніколи
Не кажи.
Коли ти ще
Не перескочиш.

Увічнене кохання

В червневу ніч розрізавтишу
Ворожих літаків політ,
Тоді випускники колишні
Йшли зустрічати сонця схід.

Гул наростав, земля здригалась,
І захід заревом палав...
Новина птахом розліталась:
Війну наш ворог розпочав

І перекреслив юні мрії –
Всі захищати край пішли,
Хоч кожний з них плекав надії,
Стежки їм інші пролягли.

Ламалися юнацькі долі,
Горіли села у вогні,
Гуляла смерть на полі бою –
Мужніли хлопці на війні.

Дівчат вантажили в вагони –
Їх у Німеччину везли,
Вони, невільниці, в полоні
Під пильним наглядом були.

Так італієць полонений
Собі вкрайинку покохав.
Про щастя мріяли. Напевно,
В них не було ніяких прав.

І молодята, закохавшись,
Зустріли безліч перепон.
Роз'їхалися, не побравшись,
Бо не дозволив наш закон.

Та їх коханню пощастило
Воно жевріло, та жило.
Крізь шістдесят літ сталося диво:
Зустрілись знову, як давно.

Обоє враз помолоділи,
І очі засвітились знов.
Кохання збрегти зуміли,
Запульсувала в жилах кров.

І італієць, й українка
За стільки років обнялися,
Немов завмерли хвилин кілька!
Уста в цілунку їх злились.

І у столиці України
Увічнили такий момент:
Луїджі й дівчині Мокрині
Тепер відкрили постамент.

Сюди ітимуть символічно
Свої скріпити почуття,
Щоби кохання жило вічно –
Одне і на усе життя.

12.05.2013

Два крила

Знов почуття збудились запізнілі,
Я погляд твій закоханий ловлю
І згадую ті ночі захмелілі,
І ті слова, що ти шептав, люблю.

Ти зрікся всіх: батьків і всю родину,
Безумно йшов за мною у світи.
І я несу свій хрест за цю провину,
Мене так не кохав ніхто, як ти.

Пройшла весна, і юність відшуміла,
Покрила скроні срібна сивина.
Цю істину тепер я зрозуміла :
Любов повинна мати два крила.

08.07.2013

Плата за любов

Де схилилась верба над водою,
Ясний місяць з-за хмар виглядав,
Ми удвох милувались з тобою,
Соловейко для нас щебетав.

Говорив ти слова найсолодші
І дівочий мій стан обіймав,
Цілував мої карії очі,
Ніч кохання мені дарував.

Я в обіймах твоїх засинала.
Ранок зірку останню згасив,
А душа, мов сніжинка, розтала –
Ти цілунком слізу осушив.

Раптом наші стежки розійшлися,
Розлучилися ми назавжди.
Потім з іншою ти одружився.
Чом так сталося, коханий, скажи?

Ніч безсонна в вікно заглядає –
Не вернути минулій дні.
Серце біль і печаль огортає,
І як жити без тебе мені?

Біль розлуки дай сил пережити,
Від кохання позбутись оков.
За все треба в тім світі платити:
Сльози – плата моя за любов.

23.04.2013

Непрошена любов

Сади буяли білим цвітом,
Сповиті сонцем і теплом,
Земля, дощем весняним вмита,
Від сну збудилася давно.

Луги покрилися травою,
Вівчар отару вже пасе.
Весна широкою ходою
Дари Господні нам несе,

Вже соловейко на калині
Свої виспівує пісні.
Не спиться дівчині в хатині,
Сидить, замріяна, в вікні.

А соловей всю ніч щебече,
І сон кудись зникає знов...
Непрошена, у юне серце
Зненацька стукає любов.

У голові думки снуються,
Найбільше докуча одна:
Довкола неї хлопці в'ються –
Того, єдиного, нема.

08.06.2013

* * *

Із давніх-давен
Із нас кожний це знає:
Нічого бесплатно
В житті не буває.
Послухай й затям
Все, немов на уроці:
Безплатним буває
Лиш сир в мишоловці.

* * *

Ким би ти у житті
Хотів стати, юначе?
То постав над усе
Свою ціль
І завжди куй залізо,
Допоки гаряче –
Так казали в свій час
Мудреці.

* * *

В житті не було
З ким радіти
Тож легше буде
У тамтешнім світі.

* * *

Вітаєм мамочку і татка
Із святом хрещення дитятка,
Вітає ще родина вся
Його бабусю й дідуся.
Здоров'я вам усім міцного
І щастя над життя людського.
Хай Бог візьме вас під опіку
І довгого пошле всім віку.

24.05.2015

Потоптане кохання

Кохання пристрасне прийшло...
Серед зими мов все цвіло,
Для нас співали солов'ї,
Як це буває навесні.

Мене ти ніжно обіймав,
«Кохаю» щиро промовляв.
Кружляв над нами білий сніг,
Сніжинки падали до ніг,

Цілунком ти торкавсь долонь
І в серці запалив вогонь.
Тоді здавався ти мені
Мов принц на білому коні.

А зорі високо десь там
Пророкували долю нам,
Ми вірили в ті почуття –
Пронесемо крізь все життя.

Минали дні і місяці,
Блистів вже перстень на руці,
Ta все змінилося колись –
I ми з тобою розійшлися.

Чому так сталося, чому?
Тепер ніяк я не збагну.
Я вірила твоїм словам,
Ta потоптав усе ти сам.

I жаль, і смуток огортає,
Немов мене хтось обікрав.
Від болю в грудях так здалось,
Що вирвав в мене серце хтось.

Ця приказка немов для нас,
Що все лікує лише час.
I час пройшов, і знов зима,
Ta тільки вже тебе нема.

Все відболіло, відпекло,
Якби нічого й не було.
Прийшла зима, я не одна.
Знов на душі моїй весна.

30.10.2013

Давай одружимось

Зустрілись ми одного разу,
Відтоді хворий я ходжу.
Коханням зветься мій діагноз,
Ним стільки часу дорожу!

Коли вкривають зорі небо
І пелюстки летять до ніг,
А серце проситься до тебе,
Щоби торкнутись уст твоїх.

Щодня вечірньою порою
До тебе, як на свято, йду.
Давай одружимось з тобою.
Тебе у дім свій приведу.

Ми сядемо у нашім домі,
Наллємо в келихи вина,
Запалимо свічки воскові,
За щастя вип'ємо до dna,

Щоби жилося і велося.
Хай зло не ступить на поріг,
Щоб все задумане збулося
І щоб дзвенів дитячий сміх.

10.09.2013

Несказані слова

Буяло літо цвітом липи,
Розлився аромат в саду,
Ти з уст хотів кохання пити,
Та думав, що я не прийду.

І ти стояв, до вишні вперся.
Що кoїлось в твоїй душі?
А я тоді відчула вперше,
Що ми з тобою не чужі,

Що ми споріднені обоє –
За те мене ти покохав.
І бути ти хотів зі мною,
Твій погляд все мені сказав.

Ловила я той ніжний погляд,
Що наче в душу заглядав,
А потім цей далекий спогад
Весь час в уяві оживав.

І серце знов заколотилося,
Мов загнаний у клітку птах,
Слова несказані згубились,
З'явився смуток на устах.

20.06.2014

Післямова

*Люблю калину у саду
І пісню солов'їну.
Люблю той край, де я живу,
Що зветься Україна.*

«Слова прекрасні, та головне – це не просто слова, це виважене кредо, за тими словами діло, вчинок. За цими словами доля, життя і творчість». Так написала журналістка Куц Оля в газеті «Жива вода» про творчість Стефанії Шумило.

Стефанія Шумило (Федина) народилася у Львівській області на Радехівщині в селі Бабичі (Лісничівка) 16 березня 1944 року. Виросла дівчинка в релігійній сім'ї середнього достатку, в якій прищепили їй любов до рідного краю і національний дух.

Батько, Федіна Петро, сільський музикант, скрипаль, все життя працював на важких роботах на цегельному та лісопильному заводах. Він надзвичайно любив музику, яка займала основне місце в його житті.

Мама Федіна Юлія, була домогосподаркою, все життя працювала в колгоспі на полях цукрового буряка, ростила чотирьох дітей, а ще двоє старших хлопчиків померли немовлятами. Попри всю свою зайнятість, мама ніколи не залишала дітей без своєї уваги та любові, прививала любов до науки та праці, вчила поважати і любити людей. Старша сестра Стефанії, Ірина, була продавцем, померла у віці 36 років. Брат Євген закінчив Львівський культосвітній технікум, живе і працює в селищі Добротвір Кам'янко-Бузького району. Молодша сестра Оксана, технолог з виробництва цукру, живе в селищі Павлів і працює в Радехові.

Стефанія була п'ятою дитиною в сім'ї. Закінчила на відмінно Бабичівську семирічну школу, здобула професію маляра в місті Червонограді, а потім продовжила навчання у вечірній школі в місті Трускавці, де здобула повну середню освіту. Десять років вона пропрацювала малярем на будівництві Трускавецького БУ-47, пізніше перейшла працювати до санаторію «Шахтар» у сферу обслуговування, де пропрацювала 32 роки, 20 з них – офіціанткою.

Маленькою дитиною Стефаніяросла і засинала на руках у повстанців: батько дівчини був у них зв'язковим. Можливо, їх розповіді, пісні та колискові закарбувалися в її, ще дитячій, душі і народили велику любов до України. Всі приказки, приповідки, легенди, записані й оброблені в цій книзі, Стефанія успадкувала від батька.

Велику роль у вихованні дівчинки відіграла бабуня, материна мама. Олена Павлина жила в селі Нестаничі, співала у церковному хорі, де був парохом Маркіян Шашкевич. Коли її хата згоріла, вона перейшла жити до улюбленої онучки. Бабуня навчила маленьку Стефанію безлічі віршиків, пісень, колядок, розповідала їй різні притчі на релігійні теми, деякі з них Стефанія пам'ятася донині. Можливо, багатогранне бабусине виховання вплинуло на творчість поетеси, в якої зараз чималий доробок.

Збірка «Сенс життя» вже сьома у поетеси. У ній, як і в попередніх збірках, висвітлюється біль і радість нашого народу, його сумна і героїчна історія. І оскільки Стефанія дуже емоційна людина, вона, важко переносячи події на Майдані, переглядаючи усі новини на телеканалах, нічого не могла писати. Коли загинула «Небесна сотня», біль переповнював груди, а потім вірші полилися самі.

Весь цикл творів написано на одну тему – «Новітні герої», вірші присвячені сьогоденню. Поетеса твердо вірить у нашу перемогу, вона надіється, що на цих творах виростуть патріоти нової доби.

Стефанія додає жартівливий вірш з бабусиної колекції для гарного настрою:

Ішов дід через дорогу
І збив собі до каменя ногу.
«До чого те дрантя, – каже, –
Посеред дороги ляже
І каліче людям ноги?»
Аж тут із Климової хати
Вискочив пес чорний, кудлатий
Та й до діда! А дід в крик,
Хап за камінь, а пес втік.

N. N.

Федоришин Ольга Петрівна,
вчитель української мови
та літератури Павлівської
середньої школи Радехівсь-
кого району, член Літератур-
ного товариства ім. Осипа
Турянського

Світлини

I вкладка – 1 стор.: Картина «Ісус на Оливній горі». Автор Борис Шумило;

2 стор.: Пам'ятник Святішому Отцю Івану Павлу II біля храму Успіння Пресвятої Богородиці РКЦ (м. Трускавець).

II вкладка – 1 стор.: Пам'ятний знак загиблим бійцям Небесній сотні та Героям АТО (м. Вінниця). Автор Олександр Рекута;

2 стор.: Могила Степанові Бандері (м. Мюнхен, Німеччина).

III вкладка – 1 стор.: Андрій Кульчинський – головний лікар Трускавецької міської лікарні, депутат двох скликань;

2 стор.: Ласкаво просимо до Трускавця.

IV вкладка – 1 стор.: Олександра-Марія, онучка Стефанії, студентка;

2 стор.: Молода родина (внук Назарій та його дружина Тетяна з синочком Марком, правнуком Стефанії).

Обкладинка – 1 стор.: Святиня в Биличах;

2 стор.: Автор Стефанія Шумило (Федина).

ЗМІСТ

ДУХОВНІ ВІРШІ

Захисти нас, Пресвята	3
«Ти молитву почуй...»	3
Прийшла свідомість	4
Гордinya – гріх	5
«Лише раз у житті до людини...»	5
Божа благодать	6
Нас прости, Ісусе	7
Сто років церкві	8
«Найкращий скарб для тебе буде...»	9
«Передзвоном радість лине...»	9
Будь завжди з Богом	10
«Якщо комусь...»	10
Хресна дорога	11
«Дві головні заповіді любові...»	14
Зустріч з Патріархом	15
Спасибі Господу	16
Зробіть свій вибір	18
Там, на роздоріжжі	19
Сто тридцять літ	20
«Часто так...»	23
Великден в 52-ому	24
Вітання з Великоднем	25
«Неба безхмарного...»	25
Різдво в Україні	26
Привітання з Різдвом	27
Вітання з уродинами	27
Легенда про щире серце	28
Відчуй сенс життя	29
Писанка	30
Ми прощення просим за покоління	31
Гудут сумно дзвони	32

ПАТРІОТИКА

Посвята Небесній сотні	33
«Будь завжди мужнім...»	33
Почуйте, вас кличе Україна!	34
Хто, як не я?	35
«Ти не можеш...»	36
Не можна пісню ув'язнити	37
Настав той час	38
Армія УПА	39
Хай не буде назад вороття	40
Вітання з дев'яностоліттям	41

«У народних...»	41
Сьогодні у бібліотеці	42
«В небі сонечко...»	43
Ти на захист мови стань	44
«Я щиро вдячна...»	44
Повстань Україно	45
«Коли є подружка у тебе...»	45
Свято в України	46
Слава героям	47
«Як щось відрізати...»	47
Нескорена нація	48
Зимові вогняні жнива	49
Знову війна	50
У світі є така країна	51
Відлуння війни	52
У нас Батьківщина одна	53
Новітні герої	54
Бойнг-777	55
Нескорений рід	56
Втрати наші не мають ціни	57
Повертайся, мій сину, живим	58
Лист матері до сина	59
Я на тебе чекатиму довго	60
Їх душі світять в небесах	61
Додому я вернусь живим	62
«Пліне кача...» по долині	63
Чорна хустина	64
Очистім край свій	65
«Якщо задумав якусь справу...»	65
Земля, що Богом нам дана	66
Гордinya	67
Пробачте мені, мамо	68
Почуйте нас, герої	69
Чому так сталось?	70
«Неба безхмарного...»	70

ПОБУТОВІ ВІРШІ

Повір у лікаря, як в Бога	71
Бувають на світі дива	72
«Буває не раз...»	73
Сага	74
«Якщо щось хочеш розказати...»	75
Сімдесятна весна	76
«Існує істина...»	76
До болю рідний спогад	77
«Як зробиш ти...»	77
Перший дзвінок	78

«Слова мудреця...»	79
«В житті так трапляється...»	79
Зневага	80
«Життя дано...»	80
Кредо поета	81
«Ще з давніх часів...»	81
«Карпати»	82
Сенс життя	83
Сага про медсестру	84
Вітання весільне	86
«В житті своєму...»	86
Життя як день	87
Золоте весілля	88
«Весілля ваше відгуло...»	89
Виноградна лоза	90
Зозулине «ку-ку»	91
Не пий!	92
Стань добрішим	93
Музею 30	94
«Є люди, що план свій...»	95
«Зайвих проблем...»	95
Заповіт	96
Щастя мимо пройшло	97
На майданчику дитячім	98
«Бог створив...»	98
Про фатум	99
Ода про жінку	100
Мама онлайн	102
«Не смійся над бідними...»	103
Диво поміж див	104
Сподівання	105
Вітання зі святом	106
Випадок у вагоні	107
Спіши до мами	108
Вітання в літній час	108
Я збираюсь за межу	109
Подих смерті	110
Світла пам'ять	111
Родичеві Ярославу	112
Пісні дзвенять без тебе	113
«Єднаймося, мої...»	113
Пісня повертає час	114
Художник і п'яничка	115
Новела про Євпраксію	116
«Скажи мені ласкаве слово...»	117
Привітання колезі	118
Любові Миколаївні	119
«Отож сьогодні в це прекрасне свято...»	120

Веселі етюди	120
«Для щастя...»	121
Щира розмова	121
«Якщо, здається, гріх буденний...»	122
Самота	122
«В житті не було...»	123
Неповторна помилка	123
«Якщо ти по щаблях...»	124
«В житті буває часто...»	124
«Не корч із себе робота...»	124
Ювілейне привітання	125
Велика втрата	126
«Буває, що сонечко світить...»	128
«Якщо ти не бажаєш...»	128
Пам'ять киці Насті	129
Той Тайсон	130

ВІРШІ ПРО КОХАННЯ

Ти – моя королева	131
Цей танець був для нас	132
«Такі слова – це...»	133
Зрада	134
«Якщо нема...»	135
Безнадійне чекання	136
З тобою бути я хотів	137
«Йдемо не раз...»	137
Не шукай	138
«Як дуже хтось...»	138
Хрест кохання	139
«Що так тривожить...»	139
Ми ні на що не мали прав	140
Спогад стукає у шибку	141
«Жадібність, заздрість...»	141
Будь сильною	142
Спокусливий гріх	143
Втрата друга	144
«Не суди ти нікого...»	144
Коли цвіли каштани	145
«Життя щоб прожити...»	145
Зупинись	146
«Колись мене батько...»	147
Ти пробач	148
Маленький рай	148
Нам не згасить цей жар	149
Коли тобі за сорок	150
«Перегорни ще раз сторінку...»	150
Бережіть мить	151

«Поперед батька...»	151
Увічнене кохання	152
Два крила	153
Плата за любов	154
Непрошена любов	155
«Із давніх-давен...»	156
«Ким би ти у житті...»	156
«В житті не було...»	156
«Вітаєм мамочку і татка...»	156
Потоптане кохання	157
Давай одружимось	158
Несказані слова	159
 Післямова	160
Світлини	162

Шумило Стефанія

Ш96 Сенс життя [Текст]: Поезії. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2015. – 168 с., 8 іл.

ISBN 978-966-538-255-3

Збірка «Сенс життя» вже сьома у поетеси. У ній, як і в попередніх збірках, висвітлюється біль і радість нашого народу, його сумна і геройчна історія. Особливої уваги заслуговує цикл віршів «Новітні герої», присвячений сьогоденню. Поетеса твердо вірить у нашу перемогу, вона надіється, що на цих творах виростуть патріоти нової доби.

Не оминула свою увагою пані Стефанія і внутрішній світ людини. Цикл ліричних творів розкриває всю глибину людських почуттів: щасливе і нерозділене кохання, зустрічі й прощання. А вірші на духовні теми піднімають питання взаємостосунків людини та Творця.

Збірка творів Стефанії Шумило «Сенс життя» зацікавить поціновувачів поетичного слова, юних та дорослих читачів.

УДК 821.161.2-1
ББК 84.4УКР6-5

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЕ ВИДАННЯ

Стефанія Шумило

СЕНС ЖИТТЯ

Поезії

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої
справи ДК № 1695 від 18.02.2004 р.

Літературний редактор
Ольга Грица

**ВФ «Відродження» заснована 21 листопада 1991 р.
Петром та Олександром Бобиками,
Василем Іванишиним**

Головний редактор *Ярослав Радевич-Винницький*
Директор фірми *Ігор Бабик*
Заступник директора *Володимир Гнатик*
Верстка *Галина Бабик*
Коректор *Ольга Грица*

Підписано до друку 12.08.2015. Формат 84x100¹/32.
Папір офс. № 1. Гарнітура Times. Різографічний друк.
Умовн. друк. арк. 8,17. Обл.-вид. арк. 6,84.

ТзОВ «Видавнича фірма «Відродження»
82100, м. Дрогобич, вул. Т. Шевченка, 2.
Тел.: (03244) 2-17-94, 3-72-93.
Тел./факс: (032) 240-59-39.
<http://www.vidrodzhenia.org.ua>

Поліграфічна фірма «Коло»
82100, м. Дрогобич, вул. Бориславська, 8.

Хай живе Україна
Соборна, єдина
Там, де гори й долини,
Озера й моря.
Де цвіте едельвейс
На карпатських вершинах.
Скрізь: із заходу й сходу,
Із півдня на північ —
На безмежних просторах
Поля плодотворні,
Щоб була неподільна
Українська земля.

С. Шумило (Федина)

ISBN 978-966-538-255-3

9 89665 382553 >

